

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Prietikiai tarp Maskolijos ir Činų nepagėdo, bet ir nepasigerino; užgimę nesutikimai ne tapo iki šiol prašalinti. Bet už tai, susivaidijus Prancūzijai su Vokietija, genda labiau pretikiai tarp Maskolijos ir Austrijos. Gal stengiamasi tyčia nesutikimus kelti tarp Maskolijos ir Austrijos, kad Maskolija negalėtų paremti Prancūzijos jos valdauose su Vokietija. Vokiečiai laikraščiai gzdina Maskoliją būk Austrija prieš Maskoliją susirio su Japonija. Bet apie tokį ryšį galima abejoti. Tarp Japonijos ir Maskolijos dabar nėra didesnių nesutikimų, Maskolija, kaip rodo, nemėgina erzintis su Japonija, padarė net su ja sutartį palaikyti be permainų tolimose rytuose dabartinius santykius ir abudu kraštais pasizadėjo ginti dabartinius santykius, neleistų kitiems juos perkeisti. Japonija gi Europoj neturi taip svarbių reikalų, kad dėl jų turėtų ristiis su Austrija ir jos reikalus ginti.

Bet kaimyniškieji prietikiai Maskolijos su Austrija ištiko genda. Tą rodo ypač atsargumas Austrijos, jos neuztikėjimas Maskolijai. Austrijoje beveik kas savaitę pasitaiko, kad kur nors suima kokį maskolišką valdžios šnipą. Seniau tokius maskoliškos valdžios agentus, kad neerzinti Maskolijos, tankiausiai išvydavo. Dabar juos teismui atiduoda ir teismai juos nubaudžia. Bylos teismuose kompromituoja Maskolijos valdžią. Ir dabojantiems politiškuosius pabėgėlius caro valdžios agentams Austrijos valdžia daro didesnius apsimkinnimus negu Vokietija. Seniau politiškosios policijos agentai Austrijoje galėjo liuosai daboti maskoliškuosius pabėgėlius, galėjo varyti provokavimo darbą, dabar tas jiems labai apskunkinta: jie turi labai atsargiai elgtis, jeigu nenori, kad juos suimtų ir teismui atiduotų. Maskolija su neuzsitikėjimu žiūri į Austrijos darbus ant Balkanų pussalio, kur naudojasi iš dabartinio Maskolijos silpnumo ir ingauna vis didesnę intekmę. Turkijoj, o tas atsitinka su skriauda Maskolijos, Austrijai pasisekė išstumti Maskolijos įtakę iš Rumunijos, iš Serbijos: o šią vasarą ir Bulgarijos karalius keliauja į svečius pas Austrijos cesorių, kas taipgi Maskolijai patikiti negali.

Nesutikimų tarp Maskolijos ir Austrijos yra daug. Kaip, kokių būdu juos išrisi nesutinkancios viešpatystės, tas neužligo turės išsiaiškinti.

ANGLIJA.

Kova lordų su Anglijos Asquitho ministrija nepasibaigė. Susitaikyti iki šiol nebuvo galima, ir žmonių atstovų Rume yra daug lordų privilegijų šalininkų, tikrai sakant, žmonių Atstovų Rume Lordų privilegijų šalininkų yra daugiau negu valdžios partijos atstovų. Jeigu dabartinė ministrija gali laukti, tai tik todėl, kad apart jos partijos atstovų parlamente, ją paremia darbininkų atstovai ir airiai. Bet tie parėmėjai remia ministrija ne dykai, už parėmą ministrija turi jiems padėti jų mieriūs atsiekti: airiai reikalauja Airijai pilnos savivaldos, darbininkai gi reikalauja reformų galinčių pagerinti jų būvį, reikalauja savo luomai daugiau tiesų.

Tokiose santybose ministrijai nelengva valdžią savo rankose palaikyti. Žmonių atstovų Rume, posėdyje 24 liepos dieną lordų privilegijų palaikymo šalininkas tikrą audrą sukėlė. Ministrų pirmininkas kelis kartus mėgino prašyti Rume atstovus perkrauti sumanymą apriboti žmonių privilegijų Lordų Rume, bet kiekvieną kartą kito toks riksmas, kad nieks negalėjo suprasti, ką ministrijų pirmininkas, todėl kalbą atsiėjo per-

traukti. Ant galo jis trumpai apreiškė, jog jeigu valdžios sumanymas bus atmetas lordų, karalius paskirs tiek naujų lordų prilankių sumanymui, kiek jų reikės sumanymo pervarmui. Pirmininko priešai koliojo jį visokiais žodžiais, kokių tik išmislyti galėjo.

Kaip ten nebūtų, bet visgi Lordų privilegijos bus apribuotos ir, nors jų Rumas ir pasilikyti, Anglijoj kraštą valdys tik dauguma žmonių atstovų Rume. Bus tai iš didelių Europos viešpatysčių vienatinis kraštas, kur valdžia bus rankose tik žmonių balsais rinktų atstovų. Lordai nerenkami rinkėjų balsais, bet juos karalius paskiria.

PRANCŪZIJA.

Nors abiejų kraštų, taigi Vokietijos ir Prancūzijos valdžia, ramindamos gyventojus ir užtikrinę per laikraščius, jog negalima tikėti, kad dėl Morokko užgimtų didesni valdai Vokietijos su Prancūzija, nes pradėtose tarybose vedamos draugiškai, todėl nereikia manyti, kad jos truktų — bet ištiko iki šiol besitaikančios viešpatystės susitaikyti nepasisekė, o gal ir visai nepasisekė. Reikalavimą, kad Prancūzija, kaip atlyginimą už Morokko atiduotų Vokietijai savo valdžią beveik tokio didumo kaip trečdalis visos Prancūzijos, Kongo, toje atmetė. Ir ant to užklino tarybos. Prancūzijos valdžia ir dabar ramina žmones užtikrindama, jog apkalbėjimai Morokko reikalų traukiasi toliau. Bet valdžiai tarmaujantis kompromituoja Maskolijos valdžią. Ir dabojantiems politiškuosius pabėgėlius caro valdžios agentams Austrijos valdžia daro didesnius apsimkinnimus negu Vokietija. Seniau politiškosios policijos agentai Austrijoje galėjo liuosai daboti maskoliškuosius pabėgėlius, galėjo varyti provokavimo darbą, dabar tas jiems labai apskunkinta: jie turi labai atsargiai elgtis, jeigu nenori, kad juos suimtų ir teismui atiduotų.

Maskolija su neuzsitikėjimu žiūri į Austrijos darbus ant Balkanų pussalio, kur naudojasi iš dabartinio Maskolijos silpnumo ir ingauna vis didesnę intekmę. Turkijoj, o tas atsitinka su skriauda Maskolijos, Austrijai pasisekė išstumti Maskolijos įtakę iš Rumunijos, iš Serbijos: o šią vasarą ir Bulgarijos karalius keliauja į svečius pas Austrijos cesorių, kas taipgi Maskolijai patikiti negali.

Nesutikimų tarp Maskolijos ir Austrijos yra daug. Kaip, kokių būdu juos išrisi nesutinkancios viešpatystės, tas neužligo turės išsiaiškinti.

IS LIETUVOS.

IS LIESNISTVOS, Naum. pav. (Nuo mūsų korespondento).

Valsčiuje yra keturios valdžios pradinės mokyklos. Viena, Rangelinė, perkelta Vaitiškiuose, gyvuoja nuo 1908 metų ir yra užlaikoma valdžios pinigais. Viso valsčius prie jos pridėjo 400 rubl. pirmiau mokėtas Naumiesčio dviklasei mokyklai. Kitos trys mokyklos, prašant valdžios, valdžios atidarytos peritais 1910 metais. Valdžia kiekvienam šių pastarųjų mokyklų mokytojų moka 300 rubl. ir dar 30 rubl. mokyklos reikalams, tad viso valdžia kiekvienai mokyklai duoda po 390 rubl. kasmet. Be to, dar ir valdžios turi kasmet pridėti po 100 rubl. kiekvienai mokyklai. Valdžia viso mokyklos per metus suteikia 1270 r. o iš jų išskaitoma direktoriaus nuomė, posėdyje 24 liepos dieną lordų privilegijų palaikymo šalininkas tikrą audrą sukėlė. Ministrų pirmininkas kelis kartus mėgino prašyti Rume atstovus perkrauti sumanymą apriboti žmonių privilegijų Lordų Rume, bet kiekvieną kartą kito toks riksmas, kad nieks negalėjo suprasti, ką ministrijų pirmininkas, todėl kalbą atsiėjo per-

išvaizdą. Lietuviškų knygų parūpinimu knygynuosna niekas nesirūpina, nors pagal įstatymus ir jos galėtų mokyklų knygynuose būti ir galėtų jomis naudotis vaikai, bet acių mokytojų nerangumui, o valdžios neprilankumui lietuviystei, reikia be jų apsieiti.

Valstiečiai mokykloms per metus išmoka tiesiųjų mokesčių 700 rubl., dar prisideda visoki įtaisymai rakandų, suolų, pataisymų ir nuomuojuimi mokykloms namų ir mokytojų žemės daržui kiekvienam po 200 prentų. Valstiečiai abelnai kasmet visų mokyklų užlaikymui moka į tikstantį rublių.

Kadangi nei viena mokykla neturi nuosavų, tai valsčiui dar prisieis pridėti mažžiausią 8000 rubl. pastatymui ir įrengimui namų, nors ir valdžia žada duoti veltui medžius ir po 1500 rubl. pašalpos namų statymui. Tik gaila, kad valdžia šiuom laiku atsisakė pažadus išpildyti.

Mokyklos yra šiose vietose: Rangelinė Vaitiškiuose, Bliuvinė, Pavengrupiuose, o kitos Keturnaujieninė ir Žegluose. Visos yra ankštesnės neatsakančiuose namuose.

Mokytojai keturi visi lietuviai. Rangelinė P. Domeika, Bliuvinė J. Adomaitis, Žeglinė J. Dėdinas, ir Keturnaujieninė J. Sideravycia, visi dar jauni vyrai baigę Veiverių Mokytojų seminariją.

Už moksłą mokytojų nieko nesimoka, nes jis gauna algą ir užlaikymą, bet netiesiais keliais: užsais, antys, vištos, paršai, kumniai, sūriai, kiaušiniai, o prie įrašų paprastai rublinukai plaukte plaukia į mokytojų sandėli. Kad ingijus, žinoma, tokią užuojautą pas valdžius, mokytojai irgi turi mokėti su jais apsieiti, o tai pasiekama tik per deginę ir aluotį ir begalinius besivašinimus.

Siemet užbaigtus mokslo tėsėsi nuo 19 iki 22 birželio padieinių kiekvienoj mokyklų. Pirmiausia atsisbuvo Bliuvinė. Akto dienoje susirinko 39 mokiniai. Vienas iš jų pabaigė mokyklą. Žiemos laiku lankė iki 60 mokinių. Mokslas ir mokytojaus darbštumas pasirodė pusėtinas. Neuzmiršta ir lietuviškos kalbos. Ypač gražiai deklamavo eiles mokinės antro skryiaus. Antrą dieną, birželio 20, buvo aktas Rangelinė mokyklų. Mokinių pribuvo tik 17, žiemos metu lankė 40. Mokyklos stovis neblogas. 21 birželio atsisbuvo aktas Žeglinė; mokinių pribuvo 25, vienas baigė, žiemos metu mokyklą lankė 45; šios mokyklų, matyti, viešpatavo aštri disciplina. Į lietuvišką kalbą veik visai neatkreipta atidos. Ant viso 22 birželio buvo aktas Keturnaujieninė; mokyklos stovis čia geresnis. Akto dienoje pribuvo 41 mokinis, žiemos metu lankė mokyklą 60 mokinių.

Akto dienoj mokyklos buvo gražiai išpuoštos gėlėmis, vainikais, vaikūčių veidai linksmi. Mokinių tėvų prisirinko kiekvienon mokyklon apsieiti. Na žinoma, po aktui prasidėjo kitas aktas: vašinimas svečių ir čia prie mažų vaikūčių aiki degtinės taurės ir alaus stiklai skambėjo iki rytui. Tokios užbaigtus prasidėjo su alkoholiu Bliuvinė mokyklų ir pasibaigė Keturnaujieninė. Stropiai prigirdyta ne tik svečiai, bet ir atėję kaimo bernukai Žeglinė mokyklų pas mokytoją Dėdiną. Mokytojai, užuot patinę blaivybę, tyčia mokyklų sienose susirinkusius svečius pratina prie girtuokliavimo, o mažiems auklėtiniams indiegia meilę alkoholio.

Apseikius viską, šiuose mokyklose metuose visas keturias mokyklas lankė apie 205 vaikai, o priskaičius "Žiburio" draugijos privatinę mokyklą Meištų kaimo su 60 vaikūčių, kurioje mokytoja senas mokytojas Katilius, turėsime 265 mokinius, lankius mokyklas. Vienok pagal surinktas valsčiuje žinias, vaikų mokslo metuose, t. y. nuo 8 iki 11 metų amžiaus, yra per 600. Taigi didesnė pusė mokinių turėjo likti už mokyklų sienų, arba turėjo mokyties per žiemą pas

žinomus Lietuvoje, samdomus "daraktorius". Toki daraktoriai žiemos laike buvo samdomi net 5-6 vietose.

Pasirodo, jog valsčiui trūksta keletos mokyklų, arba reiktų tebesančios mokyklos padidinti ant tiek, kad sutilptų visi mokiniai ir kad kiekvienoj mokyklų būtų bent po du mokytojus.

V. Krivaitis.

IS BARZDŲ, Naumiesčio pav. (Nuo mūsų korespondento).

Mokyklos namas čionai dar tik siemet pastatytas ir nevisai užbaigtas, nes visoki kivičiai tarpe "podriadčiko" Aglinsko ir mokyklų statymo komiteto dar nepasilovė už nepergeriausią darbo atlikimą. Ir kuomet viskas bus užbaigta, nežinia, ar "podriadčikas" nustojo dirbti visai. Valsčius-gi jau, neskaitant medžių parvežimo ir kit-ko, pridėjo prie mokyklos statymo 1,900 rubl.

Mokytojaus mokytojas lietuvis Greimas. Visame matosi didelis mokytojaus besidarbavimas kaip mokiniame taip ir kituose dalykuose. Mokinių žiemos metų buvo per šimtą, kas vienam mokytoju nepakeliama. Galėtu metų sumažėjo ligi 40.

Gerai išrodė akto dienoje, 28 birželio, mokytojaus ir mokinių spēkoms surengtas senieškas vaidinimas. Sulošta dviejų veiksmų komedija "I moksł". Sena buvo prirengta pačiam naujies mokyklos name. Lošė vieni mokyklos mokiniai ir labai vykusiai. Tik, žinoma, nedalyvaujant seniesiems lošime, vaikų tėvas, norintis leisti savo vaikus į mokyklą, ir dvi motini, besiriejanti už savo vaikus, išrodė labai nenatūrališka — perjaunos, nors ir buvo nūgrėmintos. Sodžiaus kriaučiukas savo rolę atlošė gerai ir Greimukė motinos rolę atliko labai gerai. Kiti lošė kiek blogiau, bet, abelnai, lošimas ant susirinkusios publikos padarė malonų įspūdį, atsimenant tai, jog sodžiui, o dagi mokyklos name toki darbai tai didelė rėnybė.

Dar laike vakarėlio pačių mokinių buvo deklamauta keletas eilių. Geriausiai pasakė eiles Greimukė: "Miskas ir lietuvis". Tris vaikūčiai eiles: "Vilkas ir eirukas" pasakė irgi gerai. Buvo deklamauta dar keletas kitokių lietuviškų ir rusiškų eilių. Pasakytos pastarosios nekaip.

Publikos prisirinko pilnas rūdimingas mokyklos butas ir visi užgandėdinti pat malonia naujiena. Už tad ir delnų pšykėjimas buvo griausmingas. Alkoholio prie svečių vašinimo veik nesimatė, nors ir buvo, tiesa, namų dirbimo lietuviško vaivsynio. Už tad ir svečiai turėjo blaivą ir dorą linksnumą.

Po visam tapo surengti ir šokiai, užsitęgė ligi 12 nakties. Šokiai, režisuojant p. Palukaiciui, puikiai pasisekė. Šokta lietuviški: suktnis, aguonėlė, noru miego ir dar daug kitų svetintautiškų valsu, kadrilių ir t. t.

V. Krivaitis.

IS MAŽEIKIŲ, Šiaulių pav.

Miestelyje gyvena kelintus metus nebejaunas žmogus, gelezinkelio darbininkas, kurs gydo žmones. Gydo labiausia nuo rožės, pataiko ir kitas ligas užkalbėti. Patyriau, kad gydymo pasisekmės prastos. Bet žmonės neša jam pinigų karta ir sunkiai uždirbtus.

Galvijams gydyti kiti atsigabena iš Akmenės latvi bekoji. Šiškai taipogi gydo lūžbertais vaistais. Nežinau, kaip sekasi jam gydyti Akmenėje, bet mūsų krašte nieko negelbsti. Galvijai laikomi pusėtinai gražus neprastai. Būti, rasi, gerai apsigyvenus Mažeikiuose galvijų gydytojų.

Mažeikių moters pradeda nešioti piktines drapanas, moka brangiai ir mažai tenesioja. Pradėjus daugiau kalbėti Mažeikiuose apie "Blaivybę" įsikūrė da viena aludė netoli bažnyčios, lietuvių namuose. — Mažeikiai, Leckava ir Laizuva priklauso prie turėjo mokyties per žiemą pas

vienbalsiai buvo nutarta ir nutarimų knygoje įrašyta, kad šventadieniai ir karališkomis dienomis būtų uždarytos visos valdžios aludės ir smuklės. Kad viršaitis geriau pildytų nutarimą, jam pridėta 50 rubl. Bet ligi šio laiko viršminėtos įstaigos šventadieniai atdaros, nutarimas nepildomas. Tai tokios mūsų naujienos.

Mažas Ukinkas.

— Lietuvos Ukinkas —

IS TUPIKIŲ, Naumiesčio pav.

Šio kaimo jaunuošenė širdingiausiai atsidavusi baltakai ir rudziui. Geriama ir viskas parsičiama. O neuztenkanti pinigų štai kaip daroma: imama duoklė nuo naujai atėjusių bernukų paprastai vienas rublis, nežiūrint, ar jis draugaus ar nedraugaus su jais, o nuo ūkininko, pastatiusio naują trobą, arba įsikurus visai naujai, reikalaujama inkurtuvių keletos rublių. Jeigu kas pasipriešina tiems jų įstatymams, rėžiama ausin, arba daromos jeibės.

Prie to darbo spiria senesnieji jauniesniuosius, neseniai da išėjusius iš piemenų. Mat patiems "seniams" negražu lysti.

Pokyliai už surinktus pinigus padaroma keletą kartų per metus. Na ir cypinama, užima per naktis.

Talkon prie jų prisiplaka da panašiai jaunikių iš aplinkinių kaimų: Vailių, Prancabudžio, Vyšpinių...

Valstietis.

— Lietuvos Ukinkas —

IS PAJEVONIO, Vilkav. pav.

Birželio 15 d. atvažiavo Vilkaviškio žandarų viršininkas, vienas žandaras ir vietinis žemarsis Budviečių kaiman ir iskrėtė Stumbri, Kurtinį ir Mickų. Nieko nerado ir išvažiavo. Pačmė keletą Stumbrio laisų. Girdėti, jie buvę kaikiurių žmonių įskusti.

Durpkasis.

— Lietuvos Ukinkas —

IS UTENOS, Ukmergės pav.

Birželio 9 d. buvo lietuviškas vakaras. Vaidino: "Kas kaip išmano, taip save gano" ir "Gyvieji nabašiniai". Buvo dainos, skambinimas ir t. t.

Uteniečiai supranta apšvietimo naudą, jie turi ir liaudies namus, kuriuose taisomas buvo ir vakaras. Tiktai blogai, kad lankosi dažnai policija, užgina eiles, vaidinimus (kaip buvo prieš gavėnę). Prieš Velykas buvo prikilusi, kad "namai be inžinerias statyti, gali apgruoti", bet pasirodė, kad viskas tvarkoje. Buvo ir kitos nyskų atsitikimų. Pav., ant užnūmės įstaigos buvo pilnos "svečiai" galingi, paliko tik "menkus".

Ažalėlis.

— Lietuvos Ukinkas —

IS LUKŠIŲ, Naumiesčio pav.

Lukšių bažnytkiemis nuo 1907 metų tapo vėl girtuokliavimo vieta, nes tais metais išnaujo vietinių gyventojų rūpesčiu atidaryta čia karčiama, kuri prieš tai trejetą metų buvo uždaryta. Nuo to laiko girtuokliavimas ir peštynės Lukšių bažnytkiemij tai paprastas dalykas veik kiekvieną šventadienį. Birželio 25 d. (n. st.) Lukšių bažnytkiemij V. Jėzus Sirdies atlaidai. Susirinko daug žmonių. Girtybės įstaigos buvo pilnos "svečiai". Girtavimas pasibaigė tuo, kad tris Žyplių dvaro bernai "iš meilės" užmušė Lipkų kaimo Antanaičiuką, sinveją, neseniai sugrįžusį iš Amerikos žmogų, kurio suvis nepažino. Mušė, maudė nieko negelbsti. Galvijai laikomi pusėtinai gražus neprastai. Būti, rasi, gerai apsigyvenus Mažeikiuose galvijų gydytojų.

Mažeikių moters pradeda nešioti piktines drapanas, moka brangiai ir mažai tenesioja. Pradėjus daugiau kalbėti Mažeikiuose apie "Blaivybę" įsikūrė da viena aludė netoli bažnyčios, lietuvių namuose. — Mažeikiai, Leckava ir Laizuva priklauso prie turėjo mokyties per žiemą pas

Beveik visame Naumiesčio apskrityje valsčių suigos nutarė uždaryti šventadieniais karčiamas; laikas būtų tą pat padaryti ir Lukšiuose. Lukšių parapijonis, apie tai pagalvokit!

Vaidilutis.

— Viltis —

IS SMILGIŲ, Panevėžio. pav.

Čia, matomai, po senovės tebeviešpatauja girtybė; nes per atlaidus tiek matyti girtų, kiek niekur kitur nepastebi. Užtarti per atlaidus neapsieina ir be kruvinų muštynių. Štai ir siemet per Sekmines, 40 valandų atlaidus, nudurta vienas girtuoklis. Buvo taip. Vienas Panevėžio karabelininkas R. su gramofonu ir kitais "šposais" rinko sau iš žmonių skatikėlius! Tai, matyt, nepatiko vienam girtuokliui, kuris ėmė R. ir jo pačią kiršinti. Tuo tarpu R., išsitraukęs peilį, skrodė jam į šoną ir nudurė. Žmogžudį R., suėmė, atvarė Panevėžin.

M. Strazdelis.

— Viltis —

IS PANEVŽIO.

Pas mus labai išsiplatinusi yra poniškumo liga. Kiek mūsų brolių ir seserų atskyrė ji nuo Lietuvos, nuo tėvų kalbos, dažnai net nuo artimiausių giminių ir tėvų. Šit atkeliauna bernaitis, arba mergaitė į miestą; tuoj rūpinasi ingyti juodus drabžius, ant kojų kaliošus, ant nosies akinius ir mokesi lenkiškai. Gerai tai būtų, tik nelaimė tame, kad visa tai ingijęs manosi esąs nebe paprastas žmogus, o "ponas". Čia tai ir ligos esama. "Ponu" susirgis nebekalba lietuviškai, šalinasi sąvų senųjų pažįstamų, giminių, net tėvų. Atvažiuoja pas jį tėveliai savo kūdikiu pasidžiaugt — jis jų nebeapažįsta. Mat jie prastai pasirėdę, lenkiškai nemoka. Kelia vestuves, ir jas nekiečia nė tėvelių, nė brolių, nė seserų. Visa tai esu ištyres. Šit neseniai Panevėžyje buvo dvejios vestuvės: prie Vakaralo gatvės Rozalino parapijos kampinuko sūnaus N. su P., ir Pasvalio par. irgi kamp. sūnaus G. su D. Vestuvės abejos "poniškos", pužikų nebuvo.

Lietuvos Sūnus.

— Viltis —

IS ŠAKIŲ, Suvalkų rėd.

Birželio 23 (10) d. tris Ezeriukų kaimo ūkininkai: Juška, Polteraitis ir Svarplaitis Šakių miestelyje taip prisiriauė Gitelmano aludėje, kad Juška, išėjęs iš aludės į Steponaičio priešbutį, dangos buvo parašyta "Skryiumi menki, draugėji galingi"! Liepė išbraukti "galingus", paliko tik "menkus".

Birželio 25 dieną Lukšiuose buvo atlaidai. Žmonių minios suplaukė iš visų kraštų, tarytum, ištroškę pagarbinti Dievą, bet pasirodė visai kas kita — gėrimas neapsakomas. Kokie tai jauni pažįstami vyrai bėgdamai susipešė ir vieną iš jų užmušė mirtinai.

Apmaščius apie mūsų tautiečių didelį girtuokliavimą, šurpas krečia kūną, kiek tai praigaistis, kiek visokių nelaimių pagamina mūsų kraštui alkoholis. Visur geria, bet niekur, rasi, smarkiau negeria, kaip mūsų šitame kampelyje.

Lūdnas apsiereikimas kad su tuomi didžiausiu priešu niekas nekovoja. Patį tikėjimo sargai ir doros mokytojai dargi duoda visumenei blogą pavyzdį. Apie draugijų sutvėrimą ir platinimą

tarpe žmonių "Blaivybės" mūsų krašte nieko negirdėti.

Pranas Nekriaučinas
— Lietuvos Žinios —

IS VILKAVIŠKIO, Suv. rėd.

Šiais metais miestelyje apsigyveno keletas lietuvių inteligentų daugiau negu kitais metais, tarpe jų keletas studentų.

Galima buvo manyti, kad šiais metais Vilkaviškis atbus iš ilgo snaudulio, gyvenimas pradės virti, bet apsirikome. Mūsų "šviežuoliai", Dievai žino, ką darė ir visuomenės labas bei apšvietimas jiems nerūpėjo. Rasi, jie pasakys: "vakarą suruošėme, sunkus toks veiklas buvo vaidinamas (Prieš Sekmines buvo vaidinta "Inteligentai"). Suruošti suruošė, bet vakaras nekaip pasisekė, atlikta tapogi nekaip. Tuomi ir didžiuojasi, tarsi kalnus nuvertę.

Jaunuomenė gi moka gerai gatvėmis vaikščioti.

J. Katilius
— Lietuvos Žinios —

LIETUVIŲ PADĖJIMAS
VILNIAUS VYSKUPIJOJE

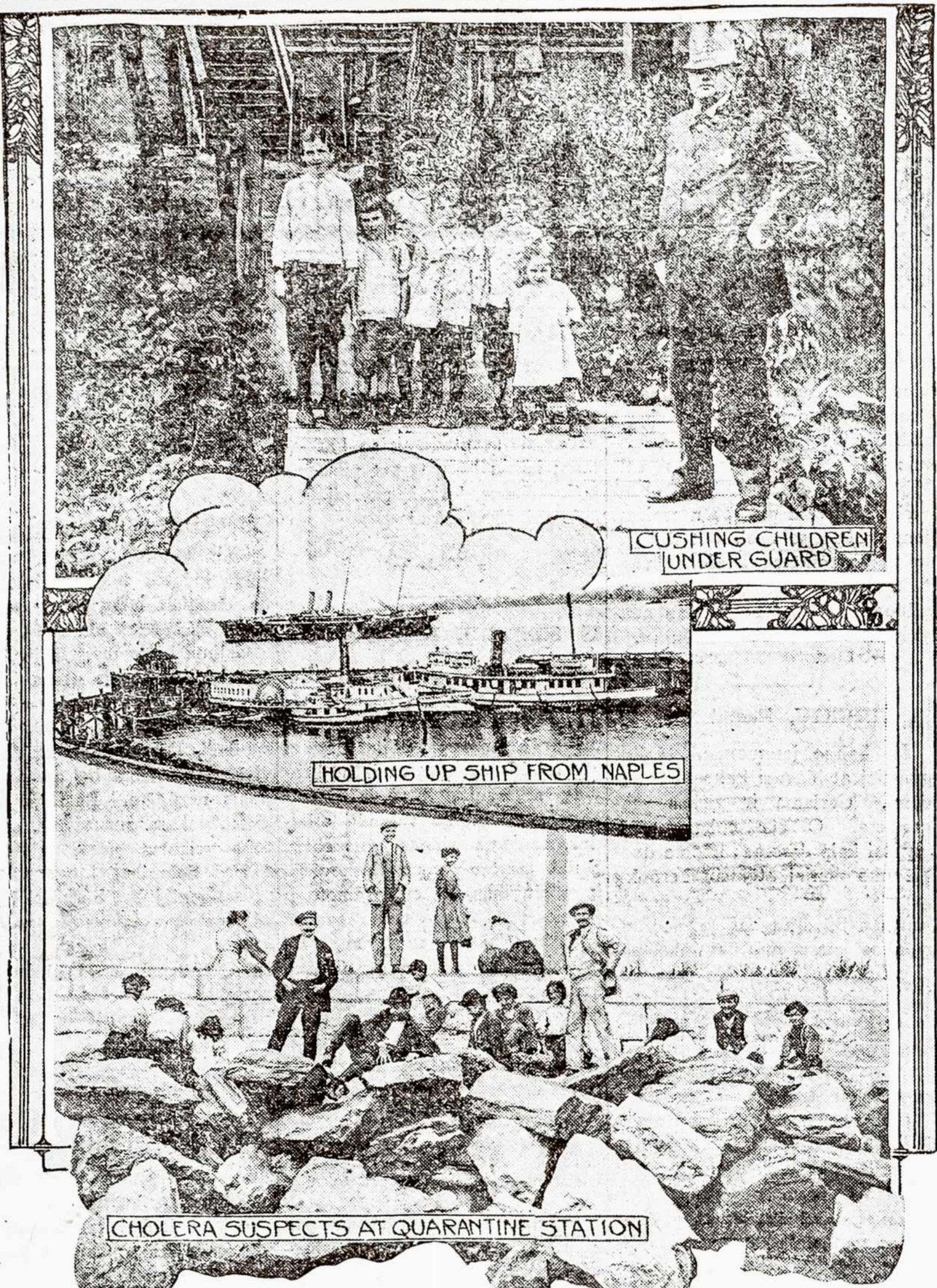
Giedračių bažnyčioj, kur neperseniai laikai mušė lietuvius, visuomet leide pamaldų lietuvių ir lenkų dienomis giedodavo ant viskų choras, bet nuo tų muštynių choras nustojo lietuvių dienomis giedojęs, gieda tik lenkų dienomis. Panašiai pasielgė brostvininkai ir nešėjos altorių. Lietuvių šventadieniais neduoda altorių, nei brostvių ir per procesijas, bet kuomet kelios mergaitės, nuėjė, prašė klebono daleisti vien lietuvaiteis lietuvių dienomis nešti altorių, klebonas nesutiko. Lai, sako, pasielieka taip, kaip buvo, gal Dvasia Šventa apšviesianti lenkes ir jos nustosią streikavusios. Lietuviai necina nei dėlto, kad jie nenorėtų, bet dėlto, kad klebonas ir jo tarnai tam priešinos, kad pats klebonas, kaip matėm, nepriėdome mergaičių lietuvių. Kad ateityje išvengus streikų, ar šiaip nesusiartinę bažnyčioj, klebonas nešima jokių priemonių. Žmonės, tai matydami, ėmė patįs dalykas rūpintis. Susirašė 30 brostvininkų ir paprašė leisti jiems lietuvių dienomis eiti su brostvomis. Tą lietuvių norą patvirtino ir mūsų dekanas kun. Novickis, išmintingai patardamas klebonui tokią tvarką užvesti, kad lietuvių dienomis būtų lietuviai brostvininkai, o lenkų — lenkai, kad išėjus nesusiartinimas nepasilikytų ta, arba kita pusė be brostvininkų, kad galima būtų tokiu būdu sulaukyti nereikalmingų bažnyčioj nesusiartinimus, arba streikus. Vienok klebonas iš sakyklus paskelbė kitaip. Pasakė padauginis esančių brostvininkų skaičių dėlto, kad vienam kitam iš jų neatėjus, būtų kas jų vietą užima. Tokiu būdu išėina, kad lenkininkai brostvininkai, pasidauginę lietuviams, pasi-likis ir toliaus brostvių valdytojais ir galės taip-pat nesusiartinimus ir streikus kelti. Vis, mat, bijoma, kad nemusidėtume, gink Dieve, lenkam. Mums gi prastiems žmoneliams taip jau atsibodo ponų lenkų globa, kad bevelytume laikyties patarimo kun. Novickio. Brostvas nešti mes ir vieni mokėtume.

Svaibūnas.

— Viltis —

IS PRUSŲ LIETUVOS.

Tilžėje buvo lietuvių draugijos "Rambynas" susirinkimas. Tos draugijos tikslas — surinkti atsakomų pinigų sumą nupirkti mui "Rambyno" kalno. Tą senovės lietuvių šventvietę Prūsų lietuviai labai gerbia, todėl "Rambyno" draugijon susitelkę žmonės su dru Gaigalaiciu priesakyje nori jį nupirkti ir prideramai užlaikyti. Iš metinių draugijos įplaukų 1910 metais susirinkę 527 markės, išlaidų buvę 177 markės, taigi kasoj pasiliko 350 markių.

Sulaikyti Hoffman salos, New York, kvarantanoje ateiviai, atplaukusieji iš pietinės Europos šalių, ypač iš Italijos, kur dabar siaučia cholera. Amerikos valdžia labai daboja, kad atvykstantieji imigrantai neatgabentų ir neišplatintų choleros Amerikoje.

"Vilijos" bendrovė Vilniuje.

Daržnai atsitinka, kad Bendrovėn kreipiasi įvairūs žmonės su užklausa, kaip apie pačią "Vilijos" Bendrovę, taip ir apie jos įstojimo sąlygas. Daugumą daržgi interesuoja medžiaginiai Bendrovės stovai. Kad supažindintum Lietuvių visuomenę su "Vilijos" Bendrove ir palengvinus norintiems jos įstoti bendrams pajininkams, manome naudinga bus štai ką apie ją pranešus.

Sulig šiol yra Bendrovėn įstoję 5 pilni bendrai, kurių įnešamoji suma yra 45,000 rubl. ir 19 bendrų dalininkų su kapitalu 11,000 rubl., taigi viso labo 56,000 rubl. Šito kapitalo didesnę dalį, būtent 41,935 rubl. yra jau įmokėta, o 14,656 rubl. turi būti iki galo šių metų Bendrovės kasson įnešta.

Be to dar yra prisizadėjusių 20 vyrų Bendrovėn įstoti su kapitalu 20,500 rubl., bet dar ne įmokėjusių; jų tarpe yra du bendrai, būtent vienas amerikietis ir vienas vilnietis, kuriuodu nori pilnais bendrais tapti. Taip palengvėle Bendrovės kapitalui didinantis manoma šį rudenį fabrikoje darbas ir ūkio mašinomis vaista pradėti.

"Vilijos" Bendrovė, kaip jau buvo apskelbta, yra iš inž. Petro Vileišio pirkusi pilnai įtaisytą ir darbu prirengtą fabriką prie Poltavos gatvės No. 55, netoli prekybos stoties Vilniuje. Fabrikas, apskaitotas už 96,898 r. 37 kap., nupirktas už 71,642 rubl. 18 kap., paimant drauge ir 19,000 rubl. hipotekos, kuri ant jo užrašyta buvo, ir ją nuo aplamos, p. Vileišio užmokamosios, sumos atskaitant. Pati fabrikai prideranti vieta 1534 keturkamp. sklypui apskaitota už 42,194 rubl. 90 kap., trobos — 19,183 rubl. 43 kap., viso kiemo bruktas — 1,740 rubl.; geležinkelis kieme — 1,200 rubl., 2 šulniui — 300 rubl.; tvora — 451 rubl. 50 kap.; įvairios prietaisai, mašinos, instrumentai ir k. dalykai pačiame fabrike — 30,608 rubl. 82 kap., neminint dar tūlų mažesnių.

Sulig "Vilijos" Bendrovės įstatų, balandžio 16 (29) dieną 1911 m. pas notarą patvirtintųjų, ir jos, kaip ir visų kitų pasitikejimo bendrovių, valdymas pridera pilniesiems bendrams, mažiausiai po 5,000 rubl. Bendrovės kasson įnešusiems, kurie iš savo tarpo renka pačią Valdybą; pilnieji bendrai atsako lygiai už visus nuo-

stolius, kuriems Bendrovės turtas padengti neįstės. Įsitikėjimo bendrai arba dalininkai, kurie ima pajus tik po 500 rubl. už Bendrovės nuostolius atsako tik savo įnašomis. Kaip vieni, taip ir kiti bendrai lygiai būdu naudojasi Bendrovės gaunamuoju pelnu, taipogi reikale moka nuo stolių proporcingai sulig savo pajų didumo. Kiekvienas 500 rubl. pajus duoda kaip pilniems bendrams, taip ir dalininkams po vieną balsą Bendrovės dalykuose, kuriuos svarstant visi dalyvauja. Kasmetai gegužės mėnesį turi būti sušaukiama visuotinė Bendrovės susirinkimas, kad išklausių metinės apyskaitos apie Bendrovės veikimą, bilansą peržiūrėtų bei patvirtintų ir pelną padalinus.

"Vilijos" Bendrovė įsteigta dešimčiai metų. Pakolė Bendrovė gyvuos, jos turtas bus nedalinamas ir pilnieji bendrai negalės išstoti arba savo teisių perleisti kokiems nors šioms žmonėms be visų kitų pilniųjų bendrų pritarimo, tik įsitikėjimo bendrai (daliniškai) galės savo pajus perleisti kitiems, turėdami pilniųjų bendrų daugumos pritarimą. Vienam ar kitam pilniųjų bendrų mirus, jo paveldėjai turi teisę likti Bendrovėje, išsirinkdami tam tikrą savo atstovą, kurs, gyvybės pilniems bendrams pritarus, galės Bendrovės valdybe dalyvauti. Mirusiojo pilno bendro, taip lygiai ir dalininko paveldėjams iš Bendrovės išstoti užsimančius jų pajai bus jiems išmokėti sulig pastarojo prieš miršiant metų bilanso. Bendrovės gyvavimo dešimčiai metų praejus, jį galės ir tolyn gyvuoti, pilniems bendrams narius. Atsitikus Bendrovės dalykus likviduoti, pilnieji bendrai išrinkę iš savo tarpo tris likvidatorius, kurių priederme bus aktyvų realizavimas, padengimas pasyvų ir liekanų padalinimas tarp visų bendrų proporcingai įnašams. Likvidacija gali įvykti teismui nutarus, Bendrovės gyvavimo terminui pasibaigus, arba visiem pilniesiems bendrams susitarus.

Padavus čion tuos svarbiausius Bendrovės įstatų punktus, kurie gali būti vienam-kitam žinotini "Vilijos" Valdyba mano reikalinga štai dar ką pridurti.

Kad pasekmingai pradėjus darbą, kad tvirtai ant kojų atstojus, Bendrovėi yra reikalingas didesnis kapitalas, kursai, rodos,

palengvėle renkami, ne taip greitai, kaip geistina būtų. Juo greičiau reikalingas pilnas kapitalas susirinkus, juo veikiau galima bus pradėti fabriko darbą, juo greičiau galima bus turėti naudą iš indestamojo kapitalo; juo didesnis bus kapitalas, juo didesnis bus galima vesti vaishą, juo didesnis turėti apyvartą ir pagalius — pelną.

Prie augščiau aprašytojo Bendrovės finansų faktiško stovio: bendrų kapitalas 56,000 + hipotekos 19,000 + prizadų 20,000 rub. reikalinga dar būtų mažiausia 50,000 rubl., kuriuos sumesti galėtų 10 pilniųjų bendrų, arba 100 bendrų-dalininkų su 500 rubl. pajais. Kaip pirmosios rūšies bendras su 5000 rubl. pajais, taip ir antrosios, Lietuvoje atsirastų užtektinai, jei tik lietuviai panorėtų šelpti sumanytąją "Vilijos" Bendrovę, kuri juk ne kam kitam, kaip tiems pats lietuviams yra pasiryžusi tarnauti, ypač šiuo laiku, kada lietuvių tautos gyvenime kultūros ir ekonomijos žvilgsniu įvyksta tokia didelė evoliucija, kurią sunaudoti savo tikslams dabar būtų patogiausias laikas Bendrovei.

Kad ir "Vilijos" Bendrovė, didesniu kapitalu verčiantis, turėtų būti patikrintas geras pasisekimas, apie tai liudija kiti, panašios rūšies Bendrovių pasisekimai visur ten, kur jos ūkio mašinomis ir padargais varo vaishą. Prie šito reikėtų pridurti, kad patsai Bendrovės dalykams vesti busimasis direktorius p. Jona Smilgevičius yra Bendrovės reikalams atsidavęs ir tinkamiausias vyras. Kaip Vokietijos ankietinis su augštesniu mokslu jis yra plačiai žinomas agronomas, turįs didelį patyrimą ūkio dalykuose. Kaip vaishius, įsai daug metų vedė vienos iš didžiausių firmų dalykus Varšavoje ir — labai pasekmingai! Turėdamas pažintis ir plačius sąryšius su pirkliu ir fabrikantu sluogsniais kaip Europoje, taip ir Rusijoje, įsai, be abejo, priderančiai įsai pasinaudos, "Vilijos" reikalus vedamas. Kitas vaishos geras žinovas lietuvis, kursai pažįsta visą Lietuvą ir Gudiją, ir galės būti Bendrovei naudingas, tarnauja tuo tarpu vienoje svetimauciu didelėje firmoje: "Vilijai" dirbti pradėjus ir jis ketina mūsų Bendrovėn stoti ir savo patarimais ir patyrimais saviešiemis tarnauti. Žodžiu sakant — "Vilijos" Bendrovė iš praktikos

busės, tiek galima tobiliai aprėpinti!

Velytina tik būtų, kad patis lietuvių, kurie supranta laiko dvasią ir reikalus savo žmonių, kuoskaitlingiausiai susiję su "Vilijos" Bendrove ir sujungtomis spēkomis vartų pirmyn taip svarbų ir kultūriškai ekonomini "Vilijos" sumanyimą!

Bendrovės Valdyba.

IŠ AMERIKOS.

NETEISINGOS KOMPANIJOS.

New York. Čia tapo teisman atiduota 14 savitarpinės apsaugos kompanijų. Teisme vienas 19 metų vaikas apreiškė, jog jis nuo gatvės paėmė ir padarė prezidentu dviejų kompanijų, o sekretoriu trečios. Už tai gaudavo jis po 5 dol. savaitę algos. Ir kitų draugovių panašūs buvo prezidentai. Visų 14 draugovių biuras tilpo viename kambaryje. Bet tikri 14 kompanijų vedėjai nuo užsiasekuravusių surinkdavo vidutiniškai po 27,000 dol. mėnesį.

AMERIKONŲ FANATIZMAS.

Shneveport, La. Miegamame geležinkelio vagonė suėmė dvi negres už tai, kad driso ineiti į vagoną baltspalviams paskirtą ir nugabeno teisman. Teisėjas už tokią juodspalvių moterų drąsą nubaudė kiekvieną 25 dol. bausmės. Puiki mat lygybė Amerikoje!

KOVA SU MUSĖMS.

Worcester, Mass. Cionykščio miesto taryba paskyrė dovanas už musių naikinimą. Naikininimui užsiėmė vaikai. 232 vaikai sumedžiojo 10 bačkų musių. 100 dol. gavo 12 metų Bousquet, kuris sugavo 129000 musių.

REIKALAUJA PUSTREČIO MILIJONO DOLARIŲ.

Denver, Col. Amerikos valdžia atsisaukė teisman reikalaujama pustrčio milijono dolarių nuo "American Smelting and Refining Co. kadangi ji nuo valdžios prigavimų būdu išviliojo 2415 akrų žemės su anglių sluogsniais.

NETIKROS 10 DOLARINĖS.

Washington, D. C. Izdo ministrija persergsti žmones prieš naujas netikras 10 dolarines, atsidariusias vakarinės valstijos. Tos 10 dol. pavidalas yra toks kaip išleisti Exchange National Banko New York'e, nuo kurių klišės nufotografuotos.

PAVARGUSI AMERIKOS PARIJOTĖ.

Atlanta, Ga. Vienuose susidedančiuose tik iš vieno kambario nameliuose rado 111 metų moterį Travič Proctor. Jos vyras kovojo už Amerikos laisvę 1812 m. Ji pažįsta 25 prezidentus. Gauna ji pensiją po 12 dol. mėnesį, bet to nepakanka šeimynai, susidedančiai iš keturių senelių. Jos 90 metų duklė turi mažą darželį, kurį pati apdirba.

CHOLERA BOSTONE.

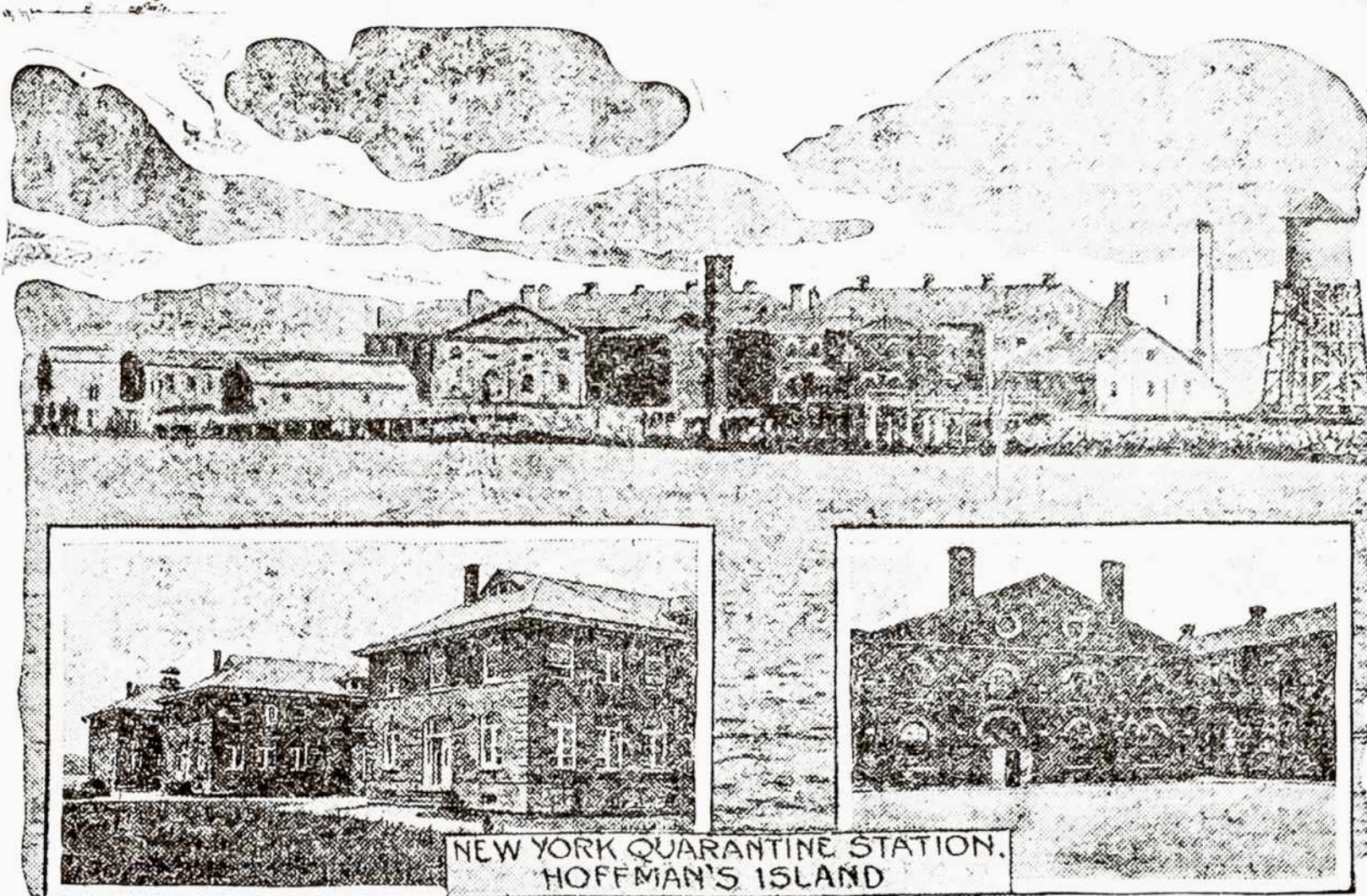
Boston, Mass. Čia žmonės išgązdino žinią, jog vienas žmogus pasimirė nuo choleros. Du jūreiviai, kurie ligą atvilkę, pabėgo ir galį ją mieste išplatinti. Pasimirė moteris italijone Mastrodencio, kuri savo gyvenime davė nakvęle prapuolusiems jūreiviams.

DĖL VARGO NUSIŽUDĖ.

Middleton, N. Y. Rado čia jų gyvenime negyvas Edwardas Craus ir jo pačią. Abudu nusižudė dėl vargo. Išgėrė karboninės rūgšties buteliuką. Besirengdama į geresnį svetą, moteris apsirėdė savo šliubiniais drabužiais.

SUGRIUVO PLATFORMA.

Newark, Ohio. Bolės mušimo parke sugriuvo žiūrėtojų plat-

Hoffmano sala, New Yorko kvarantanos stotis, kame sulaikoma cholera intariami ateiviai iš pietinės Europos šalių.

forma ir 250 žiūrėtojų nupuolė žemyn. Sužeista 25 žmonės, o šeši sužeisti pavojingai.

NELAIMĖS ANT GELEŽINKELIŲ.

Pittsburg, Pa. Netoli Bryant stacijos išsoko iš bėgių greitasis prekių traukinys ir susidaužė. Prie to užmušta keturi žmonės, o vieno dar trūksta. Užmuštas vienas konduktorius, keli užmuštieji tai slapta važiuojanti keliaiviai.

Troy, N. Y. Netoli Raceville, važiuojant skersai geležinkelio automobiliui, atbėgo traukinys ir automobilį sudaužė. Užmušta prie to keturios moteris, o automobiliaus vedėjas pavojingai tapo apkultas.

GAISRAI.

Toledo, Ohio. Sudėgė čia biliardų dirbtuvės B. A. Stevens Co. Nuostolius ugnies padarytus skaito ant 400000 dol. Sudėgė, apart dirbtuvių, ir aštuoni namai. Gesinant ugnį, sužeista sunkiai 8 gesintojai. Dirbtuvė jau buvo uždaryta, joje nuo tūlo laiko nedirbo ir jos neatstatys.

EXPLOZIJOS.

Springfield, Ill. Intaisose Illinois Traction Systems netoli Riverton explodavo didelė garinė turbina. Eksplozija užmušė masinistą ir jo pagalbininką, o du kitų darbininkų sunkiai sužeidė.

TVANAL.

Omaha, Nebr. Šiaurvakarinėje Nebraska dalyje pereiną nedidelis dieną smarkiai palijo. Lytus, rods pataisė kornus, bet pietrytinė valstijos dalyje pagimdė tvanus. Prigėrė daug galvijų; apie prigėrusius žmones žinių nėra.

IŠ DARBO LAUKO.

Cleveland, Ohio. Streikuoją čia siuvėjų. Siuvyklų savininkai mėgina sugabenti iš visur kuodaugiausiai streikaučių ir su jais nori toliau darbą varyti. Dėl to atsitinka nuolata užpuolimas ant sugabentų čia streikaučių. Sužeista jų jau nemažai.

Butte, Mont. Čia atsibuvę Konvencija Western Federation of Miners. Tarp kitko sumanyta surengti visuotinę streiką dėl atidavimo McNamaros teisman. Sumanyta priimta prilankiai, vien Kanados kalnakasiai tam nepritaria, nes Kanados teisės streikuoti.

Pereitą savaitę Jungtiniuose valstijose buvo 236 nusibankrutinimai arba 43 daugiau negu užperitą.

Visaip galvojama.

— Ką jūs vyras veikia namie vakarais?
— O, jis vis galvoja, kaip čia daugiau pinigų padarius.
— O tamsta?
— Aš? Aš galvoju, kaip juos patogiau išleisus.

IŠ VISUR.

Revolucija ant salos Haiti respublikoj to paties vardo, platinasi. Valdžios kariūnė prie Trou sumušė revoliucionierius. Kareiviai, nuo mūsio lauko pabėgę, atbėgo į Cape Haitien. Iš respublikos išvyjo diktai vokiečių už prilankumą revoliucionieriams.

Mieste Meksiko susekė sukalbį ant gyvasties generolo Reyes, kurį buvęs revoliucionierių vadovas Madero nori paskirti karo ministru. Mieste Meksiko susireikavo duonkėpiai ir per tai žmonėms pritruko duonos.

Paskutinė, siuntusi Filipinų salų pakrantėse ir ant salos Luzon audra pridirbo nuostolių ant pusantro milijono dolarių.

Prancūzijoje, Paryžiuje laike kariūnėnės manevrų suėmė vieną žiūrėtoją ir jo gyvenime kratą padarė. Pasirodė, jog suminis vyras Vokietijos šnipas Debrech, šnipinėjantis Prancūzijos kariūnėnės paslaptis.

Vokietijoje, Reino paupiuose siautė audros, smarkus lytus ir ledai, kurie labai daug nuostolių pridirbo. Ledai išmušė laukus, o užtvinusius ūpių vanduo išsiliejo per krantus ir išnaikino tą, kas nuo ledų išliko. Klonis Kinzig, Moder, Murg ir Nechar vandens užlietos.

Pietinėje Prancūzijoje, mieste Marseilles apsirėškė cholera. Daktarai čia susekė jau tris apsirgimus, cholera.

Bavarijoje, mieste Wuerzburg suėmė japoniškos kariūnės majorą, nes jis naktį sugriebė mėginant naują vokiškos kariūnės kanuolę.

Berlynan atėjo žinia, jog Rodisioj čiabuviai išskerdė dalį vokiškos kariūnės, vedamos apskrčio komisioriaus Frankenbergio.

Iš Maskolijos pabėgęs išvytas iš Persijos, buvęs jos valdovas, šachas Mohammed Ali Mirza sugrįžo Persijon ir renka Šiaurinėse provincijose šalininkus. Nori jis atgauti per revoliuciją nužudytą sostą. Valdžia išsiuntė kelias kariūnėnės dalis gaudyti sugrįžusį šachą.

Portugalijoje, mieste Oporto užgimė streikai tarnaujančių ant gatvių kary. Ant gatvių nuolata atsitinka kruvini susirėmimai streikierių su policistais ir kareivių patrolėms. Sužeista jau daug žmonių.

Nuo pradžios šių metų iki 1 liepos dienai nuo maro Angliškose Indijose pasimirė 560000 žmonių. Kadangi maras Indijose siaučia jau nuo keliolikos metų, tai prie jo žmonės taip priprato, kad visai nepaiso. Visi Anglijos valdžios besistengimai jį išnaikinti liko ikišiol be pasekmių.

Galicijoje, mieste Lemberge, siuvėjas žydas Aronas Tanke, negalėdamas darbo gauti, sumanė savi, savo pačią ir aštuonė vaikų nužudyti, nunuodinti visus. Ir ištikro jam pasisekė gauti nuodų ir jų pripilti ir valgi visai šeimynai. Bet kaimynai išgirdo

kovojančių su mirčia 9 žmonių vaitojimus ir duris išlaužė. Rado motiną ir trejetą vaikų mirštančių, tų ir daktarai negalėjo jau nuo mirties išgelbėti. Penketą kitų vaikų, rodosi, pasiseks išgelbėti. Tanke sako, jog jis su nuodų pagalba norėjo savuosius nuo bado kančių, ką jie nuo senai kencia, umai išgelbėti.

Angliškose valdybose Australijoje gyventojų referendum atmetė valdžios sumanymus reformų, reikalaujamų darbininkų partijos. Australijos angliškose valdybose valdžia yra po intekne darbininkų partijos.

Maskolijos valdžia atėmė amerikoniškiems kapitalistams pirma duotas koncesijas leidžiančias išnaudoti Sibierijoj tūlas kasyklas. Kodėl Maskolijos valdžia taip neprilanki tapo amerikoniškas, nežinia.

Italijoje, miestuose Neapoly ir jo apskrityje, mieste Palermo ir provincijoje; provincijose Trepani, Avelino, Caserte, Salerno, taipgi mieste Genova smarkiai siaučia cholera.

Valijoje, porte Cardiff dar vis streikuoja jūreiviai ir porto darbininkai. Garlaivų savininkai, vietoj streikuojančių, parsitraukė chiniešius streikaučius, su kurias pasitaiko gana tankiai susirėmimai streikierių. Žmonės, inpykę ant chiniečių, išdaužė miesto buvusias chinieškas skalbyklas. Kadangi santikos komitetas ilgai vilkina algų klausimo išrišimu, tai Londono ir Plymoutho jūreiviai žada vėl pradėti iš naujo streiką.

Meksiko gyventojai, matyt, vokiečių nekencia. Mieste Puebla užmušta tūlas vokiečių skaitlins, dabar Orizabo jie laukia minų užpuolimo. Bijosi užpuolimų ir kiti svetintautai, nes visų meksikonai nekencia. Policija užtikrina, jog susekė sukalbį ant gyvasties tuomtarpinio prezidento de la Barra. Mieste Puebla vėl 20 liepos dieną buvo riaušės. Maderistų kareiviai išplėšė dirbtuvę Sauchez Cavito ir dvarą Langero. Riaušės tās gindmo mėginimas valdžios atimti nuo buvusį revoliucionierių ginklus. Pabėgę iš Meksiko svetintautai, į San Antonio atgabeno žinią, jog Terreon ir Chihuahua valstijoj yra tikra anarchija; pabėgėliai sako negrįžtoli, kol kokia pašalinė viešpatija neįsiški į Meksiko netvarką ir prictikių nesutvarkys.

Naujai iškeptoj Portugalijos respublikoj tvarkos nėra, paskendę tamsybėse gyventojai, kurių 70% nemoka skaityti, negali suprasti gerumo naujosios tvarkos. 20 liepos dieną mieste Guimaras buvo smarkus susirėmimai gyventojų su kariūnėne ir čia sužeista daug žmonių. Oficiariai mėgino žmonių raminti ir mitynas kalbėti, bet juos su akpato, kad visi nepaiso. Visi Anglijos valdžios besistengimai jį išnaikinti liko ikišiol be pasekmių.

Respublikoj Haiti revoliucionieriai ima viršų ant prezidento Simono valdžios. Jie užėmė miestą Cape Haitien. Mėgino veržti ir miestą Fort Liberte, bet pagelbon atėjo su kariūnėne pats prezidentas Simon. Užgimė mūsiai iš prezidento kariūnėnės tapo sumušta, pasitraukė

APŽVALGA.

Ateivių reikaluose.

"Vienybė Liet." skaitome: "Vincenta Visockiūtė, apie 18 metų senumo, atkeliavo birželio 21 d. iš Liepojos laivu "Birma". Keliaavo pas savo seserį ir švogerį, Petrą Povilaitį, Box 277, Springvalley, Ill., nuo kurių ir laivakortę buvo gavusi; bet neturėjo pinigų ir tapo sulaikyta kaslegarnėje. Siuntė telegramą, kad atsiųstų 25 dol., bet laike 14 dienų nieko nesulaukė ir tapo nuteista gražinti atgal, Lietuvon".

Tatai vienas iš daugelio, kasdien atsikartojančių, atsitikimų, parodančių, kaip būtinai ir neatidedamas reikalas yra mums užsiimti ateivystės dalyku. Brooklynio lietuvių draugystės tų darbų pradėjo, tačiau be platesnės visuomenės pagalbos prideramai neįstengs atlikti, neįstengs pajiegti. Savo namų atskirai steigti pagalbos, reikalaujančių ateivių priimti didelio reikalo nėra, galima ir toliau, kaip jau ne kartą mūsų laikraščiuose buvo rašyta, veikti, susidėjus su rusinių imigracijos įstaigų. Bet būtinai reikalingas savo žmogus užlaikyti ant Ellis Island, kurs rūpintis atvykstančiais lietuviams. Užlaikymas tokio žmogaus ir skyras prie rusinių imigracijos įstaigų metams gali atsieiti maždaug apie pusantro tūkstančio dolerių, o keletas draugių šio sumos sumos jėgų nesudės. Prie to turi prisidėti visi Amerikos lietuviai, visos jų draugijos. Kad tas reikalas yra svarbus, suprato, pagalbos, ir lietuviai socialistai. L. S. S. 6-tame suvažiavime pakelta ateivių klausimas ir nutarta jį remti. Reikia tikėtis, kad nutarimas nepasiliks bergėdžias, juo kad atvažiuoja Amerikon lietuviai — visi darbininkai.

Grįžtant prie atsitikimo su Visockiūtė, reikia dar pastebėti, kad amerikiečiai lietuviai, kviečiantieji savo giminių ar pažįstamus Amerikon, tankiai paduoda jiems ne savo gyvenimo adresą, ne gatvę ir namų numerį, bet krastos dėžutę (box'ą). Koks žioplumas ir neįsimintumas! Žmogus — ne laiškas, jo neprišius krasa ir neindės krastos dėžutės laukti. Kol dėžutės valdytojas ateis jo pasiimti. Atvykęs kaslegarnės pasachieris siunčia telegramą, prašo greitos pagalbos, bet telegrama gali keletą dienų krastos dėžė, kadangi adresantas kartais ilgai neateina savo box'an pasižiūrėti, ir, galų gale, ateivys, nesulaukęs jokios pagalbos, grąžinama atgal.

Tą turėtų laivakortę siuntėjai, savo giminių kvietėjai Amerikon, gerai įsidėmėti, kad krastos box'as neužtenka paduoti, bet, šalia jo, reikia dar būtinai parašyti ir tikrąją savo gyvenimo vietą, būtent, teisingas — taip kaip amerikiečių rašoma, o ne ištarima — miesto gatvės vardas ir namų numeris. Taip darant, bus išvengta daug bereikalingo vargo, ašarų ir didelių kelionės išlaidų.

Pagraudėnimas iš šalies.

Laiške į "V. L." redakciją Dr. Šliupas, tarp ko kita, sako: "L. S. S. seimas savo apšnekoje parodo, kad tūli mūsų draugai-socialistai bėgę pereinę metų nešvariai atsinešė į S. L. A. Kas-žin, ką tie socialistai sakytų, jeigu taip pasiegtų su jais tautiečiai ar klerikalai? Klasiškin darbininkų judėjimą besklebdami, draugai socialistai šiandien nesigėdi adyrti S.L.A.... Ar ne gerias būtų apšvarinti savas namas nuo vaidų, skriaudų, neistiminių bendrų ir t.t., negu kabinėtis prie senos organizacijos.... Negalin nesistebėti iš politikos tūlių brolių, kurie trokšta ką-nors griauti — jeib tik griovus, — o ne statyti, drūntinti ir gerinti..."

Užmetinėti visiems, apskritai, lietuvių socialistams piktus norus, grioviančią tautinių organizacijų niekas nedrįs. Neįžmetinėja to, be abejonės, nei Dras Šliupas, nei dauguma pačių socialistų priklauso į tautines organizacijas — S.L.A., T.M.D., Aušra etc. ir jie tų organizacijų naudoja su lygiu atsidavimu dirba, kaip kad dirba nuosirdžia socialistų idejai. Yra tečiau vienutės, kurios, socializmo neva skraiste apsidengusios, nelabiems savo teiktams pasiekti, sėja neapkantų

prieš "tautiečius", prieš tautines įstaigas ir draugijas, ir tos, be jokio charakteriaus, vienutės, pamynusios po kojų visokius doros pagrindus, bet su geru palaidu liežuviu, rėkavimais ir komedijantiškais klupčiomais "prakalbose" pataiko tankiai apsukti miniai galvą ir patraukti ją ant valandėlės sau geidžiamon pusėn. Tokie beprincipiai "talentuoti" gaivalai suklaidintų žmonelių tuojau renkami į visokių komitetus, skiriami į augščiausios organizacijų valdybas. Kada jų darbeliai išeina į aikštę, jie, žinoma, išleikia, bematant, iš "urėdo", tiečiaus jie tuo nenusimena ir savo darbą varo, kaip varę pritarėjų, tūlam laikui, vėl susiranda.

Tarp tokių "socialistų" "veikėjų"-agitatorių vienas ypatingai pasikilęs. Nuo laiko, kaip jis iš Susiv. Lietuvių Amerikoje prezidento suolo išleikė ir, pagaliau, iš tos organizacijos už žinomus darbus tapo pašalintas, jo širdis negalėjo atsileisti ir kerštas jo "tautiečiams" ir S. L. A. neuzgesomas. Jis veikia ir naujų liaurų įeiskosi.

Ne mūsų dalykas maišytis į Susiv. Liet. Amer. reikalus, bet drįstame patarti: geriau būtų, kad tie, kuriems tatai pridera rūpėti, vis dėlto atkreiptų savo dėmesį į žodžius to jaunikačio, kurs paskutiniame seime padavė reikalavimą, kad S. L. A. priimtų jį atgal organizacijon, o šalia to ir kitus, S.L.A. pažeminančius, reikalavimus. Nenorime būti alarmistais. Sakome tik tą, kas, mums rodos, verta pasakyti ir reikia pasakyti.

Apie vieną žmogų, kurio šešėlis kai-kam neduoda ramumo.

Dėlei mūsų pastabos apie "Draugo" priskaitymą Ferrero prie žmogžudžių, bepročių ir saliūnų dauzytojų, gerbiamasis kunigų organas stipriai užsirutino ir reikalauja iš mūsų prirodymų, kad jis, taigi Ferrer, nesąs toks, kokių jį "Dr." nori kad būtų, bet toks, kokių mes jį skaitome. Tvirtėdama rasime progą plačiau apie Ferrerą kalbėti, vertinti jo darbus ir nuopelnus, už kuriuos jį pagerbiame. Čia pasitenkinsime tik pažymėjimu, kad Ferrero veiklumas, be abejonės, neapsirėmęs glostymu tų galybių, kurių nagegose nelaimingoji Ispanija nuo amžių stena. Jo siela sukilo prieš jas. Ferrer, tiesa, revoliucionierius, bet revoliucionierius ne ant barikadų ir ne šautuvų ginkluotas, tik šviesos žiburiu rankoj. Ispanijos išliuosavimą jis matė apšvietime žmonių, išliuosavime jų proto iš klerikalizmo vortinklių. Toje linkmėje jis ir dirbo, steigė pirmutines Ispanijoj laisvas nuo dvasiškosios ir techninės mokyklas, t. v. escuela moderna, išleidinėjo knygas, organizavo švietimos ratelius. Jo darbas viešpatanjančioms galybėms, klerokratijai — jei taip būtų galima išsireikšti — buvo pavojingas, pragaistingas, — pavojingesnis nei tos sporadiškos minių riaušės. Todėl ir įjėskota priežasčių jo nudėjimui. Ir surasta. Dėlei įsivėlimo Ispanijos karan su Afrikos maurais, Barcelonj ir kitur kijo maištai. Ferrer nuo sumišimų laikėsi iš tolo. Nežiūrint to, jį klastingu būdu denuncijuota, kaipo maiščių organizatorių ir vedėją. To klerokratijančiai valdžiai pakako. Ir Ferrer buvo užmuštas. Neteisybė buvo papildyta, svietas tatai žino, bet komedijos lošėjai savo tikslą pasiekė. Rodos, patiems jo priešams būtų naudingiau savo aukos kaulų nebejudimus, bet, kadangi Ferrero pakeltas darbas vedamas ir toliau, jie jo nebegali užmirsti. Bent jo vardą nori pateršti. Ir "Draugas" surado progą piktėdėti Ferrero adresu gražų žodelį, tik kadangi mes tam nepatikiame, metė mums pirštinę. Kiaura ta pirštinė.

Svečiai iš Lietuvos.

Chicagoje dabar vieši "Lietuvių Svetimos Draugijos "Saulės" deleguoti kunigai, tos draugijos pirmininkas, Kauno klebonas Kostas Olsauskis ir buvęs "Vilties" redaktorius kn. Juozas Tumas. Jų misija — parinkti pinigų "Saulės" reikalams. Tam tikslui rengiami čia susirinkimai, kuriuose svečiai aiškina "apie lietuvių kultūros reikalus" ir apie "vienybę tarp iš-

eivių ir tėvynės"; prie tos progos renkamos aukos. Amerikoje žada pasilikti apie du mėnesius, padirbėję porą savaitių Chicagoje, leis iš kitas lietuvių kolonijas. Dalyvausią ir būsimame laikraštinių suvažiavime.

Dienraštis.

"Kataliko" leidėjas paskutiniame savo laikraščio numeryje (29) paskelbė, kad sumangs leisti dienraštį. Kaip greitai savo sumanymą galės įvykinti, priklausysią tatau nuo visuomenės. Jei visuomenė sumanymui karšdai prisitaranti, tai dienraštis pasirodysiąs jau šiemet, prieš naujus metus. Dienraštis būsiąs bepartijinis ir jis neužimsiąs "Kataliko" vietos. "Katalikas" eisįs, savo keliu, kas savaitę. — Jei "K." leidėjui pasiseks savo sumanymą įvykinti, tai turėsime pirmą lietuvių dienraštį Amerikoje.

Paakinimas.

"Teatro" leidėjas ir atsakomasis redaktorius, J. Strazdas, "Klin." nr. 25 prašo teatro mėgėjų, jei kas turįs kokį teatro veikalą — originalą ar vertimą, arba žada versti, — kad siųstų "Teatro" redakcijai (Vilnius, 2-i Ponomarskij per. No. 14, b. 10), arba bent praneštų laišku apie tai. Ceistina, sako, būtų, kad visi tie veikalai gulėtų "Teatro" redakcijoje, kaip informacijų biure, kad pareikalavus kam-nors kokio veikalą, žinotų, kokiomis sąlygomis galima jį vaidinti ir kame autorius gyvena, — jei reikalinga būtų jo leidimo, — nes, to nežinant, daug esą keblumų, ypač sodziuje.

Iševiams.

Paliklime šaly klausimą, ar tikri reikalai, tikras skurdas, tikras angštumas ir nelaivė varo lietuvių iš jų gražios Tėvynės. Žinokime tik, kad visas Lietuvių metinis prianglis išplaikia į svetimus karštus. Prasidėjusi vos tik prieš 30 metų, iki šiai dienai išėivybė jau nusekino gerą penktą dalį visų lietuvių, o gerus tris ketvirtius visos jų jaunomenės. Keli šimtai tūkstančių jaunosios lietuvių kartos, tai tokią pajėga, kurios nesuvaržytos, būtų nedovanotinas apsilėidimas. Iševiai šiokiuo ar tokiuo būdu privalo Tėvynei atsisieiti už padarytas jai skriaudas — už palikimą jos be darbininkų, be uždarbiautojų, be švietusomenės, be jaunų karštų užstojų.

Atsiliginimo gali būti daug būdų. Parodykime čia bent du: 1, neabejotinai sugrįžimą ir 2, nuolatinį šelpimą.

Kai Tėvyneje likusieji kalba apie iševius, tai sako: mūsikišiai svetur — darbuojasi; nėkuomet nesako — apsigyveno. Suprask: mūsikišiai Amerikoje ar kame kitur tik svečiai; ilgiau ar trumpiau pasidarbavę ir laimėję, ko troško — pinigų, visi iki vienan sugrįž atgal Tėvyne. Tada mes jų pasilgę, pasidžiaugsime, tada ir savo velkamą našta pasilengvįsime, jais pasivadnuodami. Ir patį iševiai, rodos, nekeičia mano. Bent sąs neesu matęs ir girdėjęs nei vieno iševio, kurs staciai būtų pamojęs ranka ir taręs: žinokitės su savo Tėvyne: man ten Tėvyne, kame daugiau pinigų! Visi sako: svetur plynities, namie gyventi ir mirti. Vadinasi, kiekvienas tvirtai yra pasiryžęs grįžti namo.

Neabejokime, kad tai, ką žada, ir išpildys. Ne kiekvienas tečiau sugrįžimas yra Tėvynei atlyginimas. Žiūrėkime, kuomet ir kaip grįžta kiti mūsų iševiai, kurių tečiau, kažin kodėl, neskaitytome ir nevadiname iševiais — mūsų vadinamieji inteligentai.

Daugumas mūsų brolių, kuriems pasisekė ingyti mokslo, priversti ir gera valia įieško sau duonos ne Tėvyneje, bet gilumose Rusijos. Pasakiau — įieško sau duonos. Tai nevisai teisinga: kasdieninės duonos Lietuvių Svetimos Draugijos "Saulės" deleguoti kunigai, tos draugijos pirmininkas, Kauno klebonas Kostas Olsauskis ir buvęs "Vilties" redaktorius kn. Juozas Tumas. Jų misija — parinkti pinigų "Saulės" reikalams. Tam tikslui rengiami čia susirinkimai, kuriuose svečiai aiškina "apie lietuvių kultūros reikalus" ir apie "vienybę tarp iš-

evių ir tėvynės"; prie tos progos renkamos aukos. Amerikoje žada pasilikti apie du mėnesius, padirbėję porą savaitių Chicagoje, leis iš kitas lietuvių kolonijas. Dalyvausią ir būsimame laikraštinių suvažiavime.

Ir norėtų dabar tasai ypatingas Tėvynės mylėtojas darbuotis jai iki amžiaus galo; bet kas naudos, kad to galo beliko mažas galelis? Patrijotiskieji jausmai atkiuto ir kuonesprogiu kruitinės. Sokty, bėgty — tik kulnai nebesikilnoja; šauktų didžiuliu balsu — tik plaučių nebėra. Dvasia nudėvėta, nuomonės atsilikusios, kūno pajėgos sudulėjusios. Tautietis beparvežė Tėvynės savo relikviją. Piltų bent pinigų tautos įstaigoms, bet jie pravartų pūslėi ir gemonojams gydyti...

Ar šitoksai sugrįžimas gali skaitytis bent kokiuo atsiliginimu Tėvynei. Ar visi žadiniai nebuvo lygiai tos pat verčios, kaip kelyje radiniai, anot priežodžio? (1)

Plačiau apšiasiu šios rūšies mūsų sugrįžėjus iš Rusijos, norėdams įpirštu parodyti mūsų tikriesiems iševiams: nuėjau, Broliai, bene? tokiais pat ir jūs sugrįžite! Nuėjau, ir jūs beneparvežte tik savo relikvijas ir mums benereiks tik sveikinti jus, kaipo nedulėjusių garbingų pelenų urnas? Nuėjau, bene šitai jums džiaugsimės?

"Šitai garbingas lietuvis! Jis visą savo sveikatą svetimiems paklojo; užtat, žiūrėk, kaip Tėvynei karšta jo mylima — jis mirty namo sugrįžo. Eikime, pasikloniokime!"

Taip tatai Tėvyne tunka savo iševių žadinius, kaip vilkas pasakomis!

Ne! Taip toliau būtų nebeįvalo. Ačiu už visas geras širdis, gerus norus! Lai jais vokiečiukai pragarą išsigrindžia. Ypač ačiu už gausių-gausiausių prižadus, iš kurių tiek naudos, kiek duriniai iš raudonos kepturaitės. Visus žadinius reiktų pasilaikyti vaikams ir tai labai naziems. O augausiems brendusiems Tėvynės vaikams, kenciantiems įvairių įvairiausių priešingumų, teklėtų bent koks, bent menkiausias, ale tikras, reališkas davynys. Grįžkite namo, kol dar lieka jums nors keliolika metų sveikatos diktam darbiui. Šita dalis sveikatos atstos anuos šimtus dolerių, kuriuos dar uždirbtumėte, bet jau paskutiniiais savo viejais. Grįžkite dar gyvais iševiais, o ne vien pelenų urnomis dar — vien maišeliais pinigų. Tai bus bent koks, bent dalinis atlyginimas Tėvynei.

Bet kol tai įvyks, ypač, kai spėjame, jog tai gali netai greit įvykti, kasmetai atlyginkime Tėvynei savo nebuvimą šelpimu tautos įstaigų, ypač mokslo ir mokymo.

Už mūsų iševių apsilėidimą tame dalyke maziau tegalime jiems prikaltėti kartybių. Iševiai visus geras Tėvynės sumanymus paliko. Jeigu ką ir pamatėme, tai neapleisime, jeigu ką ir pasakysime, tai neapleisime, jeigu ką ir galistaudami, kad ne visai "savo pareiga" jais ir suprantą, kad vos tik menkiaji dalykai teskaito savo pareiga atliekamus. Šitoks neįsčius praileisti sau pamaloninti, bet dalį Tėvynei nusigusti. Tame dalyke palyginimo iš Lietuvių gyvenimo duoti negalime, kaip viršiau (tai esame padarę. Užtat pamėginame mūsų iševių duosnumą su padorėjais. Tad save ir kitus stengiasi nuraminti prižadais. Kas, girdi, Tėvynei iš mano mokslo, jei jis neduos man di-

elvių buvo išpylę nemaža turto, ir Amerikos laikraštijoje kilo reakcija, kaip ir Rusijoje. Amerikos laikraščiai, pasityčioję iš revoliucijos (kitokių mažų), štai keltini jau metai neliaujasi (ypač satyriškieji) tyčiojėsi iš visokių rinklavių Tėvynės naudai. Ne tikisios karikatūros, netikė dirbtiniai juokavimai turėjo atgręsti visus rinkėjus nuo Amerikos, turėjo sustabdyti visus "milžimus, kirpimus, skutimus" ar kitaip išpravarđiuotus darbus. Tai nedovanotina klaida. Sakyčiau tikras nusidėjimas tautai. Ne pačias rinklavias ir davinį privalejo stabdyti, apjuokti, bet chi-meriškus tikslus, egzageracijas ar tyčia perđtus reikalavimus. Juokėdams, jei kas sulig Tatarinovu teturėdams geniaus, šauktų iš visos tautos tūkstančių, dar neįbandytam kokiam aeroplanui. Lygiai kokiems pernelg brangiai apmokamiems išleidimams ar kam kitam panašiam. Bet niekas nesitycioja, jog "Žalioji Sala" — Irlandija turi nuolatinius kolektoarius, kurie suklo mis kiti po kito eina ir eina kasmetai po savo iševius ir traukia Tėvyne — milijonus. Ne padidinta. Niekas nesitycioja, nes tais pinigais buvo per tiek ilgus metus vedama nuolatinė politiška agitacija už Irlandijos autonomiją, daromi rinkimai į parlamentą, šiandien įsteigta ir užlaikoma 6000 mokyklų, kur mokoma senovinės užmirtos airišių keltiškos kalbos, renkama milžiniškas kapitalas išpirkti iš lordų airišių žemi. Na, kuone vieny iševių trusu, rūpesnių ir duosnumu baigiama iškovot Tėvynės laisvę. Airišiai nepaliauja mėtę kokius balsingus obalsius ir plačiai tam sykiui pradę tautiečių kišenes. Kaip smarkus, staigus, bet neilgas lietus neįvilgo žemės, taip ir vienkartinis, nors gausus, sušelpimas nepastiprįs Tėvynės. Nuolat čirle-nanti srovė, nuolatinis organizuotas Tėvynės stiprinimas, — tai patveriantis veiksniai. Tie patys kolektoariai yra ir tarpininkai tarp Irlandijos ir jos iševių: padė ai aptarti ir bendrai išaiskinti visus naujai įklymusius Tėvynės reikalus ir sumanymus. Kolektoariaus atvykimas ten reiskia mitingą ir nemažą proto darbą ir informacijų rinkimą.

Taip sutvarkyta Irlandijos iševija, kad ir jos 3/4 dalis visų Tėvynės gyventojų, Tėvynei skriaudos nepadarė. Anaipol, kad tos išėivybės nebūtų buvę, Irlandija seniai jau būtų buvusi Anglijos praryta ir sugromuota. Išėivybė — dalykas neišvengiamas. Juo bėdinesnis koks kraštas, juo didesnė išėivybė, nes juo didesnė išėivybė, juo tvirtėiau gyventi likusiams, juo lengviau viso plataus pasaulio pakreipti savo pusėn nuomones, juo tvirtėiau ir sparčiau namie dirbti savas tautinis darbas. Atmename nelaimingus, turkų pavergtus ir nukankintus graikus. Jiems taip aršū buvo pasidarę Tėvyneje gyventi, kad vos dešimtoji dalis begalėjo namie ištvirti. Kiti pakriko po pasaulį. Bet ar išnyko? O, ne! Kaip žydai šiandien, taip graikai per šimtą metų dirbo viešą Europos nuomonę, kol nepagimdė tokio Byrono, pastūmusio visą Europą Graikijos iš turkų nagų paliusuotų. Ir Graikija liko laisva, sau-karalija. O padarė tai — jos išėivija. Graikų išėivija neapleido ir išliuosuoto savo krašto. Reikėjo dar atgaivinti nuslopinta tautos dvasia, sugrąžinti senovės dailę. Garsūs visame pasaulyje graikų papročiai, net žaislai. Bet Graikija neturė, uolų karalija. Ir štai vėl išėivija skuba jos šelpit. Vienam akropolui atstatyti bėria bene 11,000,000!

O kame italai, slovakai, rusinai, lenkai ir t.t. ir t.t. Ar jie sau tedarba? Sulyginus pasidalijimą savo uždarbiu su Tėvyne, kurį matėme viršiau, pasakytų reiktų, jog lietuviai iševiai, morš taip juos užstoja nekvestieji užstarytojai, labai nedaug teskiria Tėvynei šelpiti ir bent nuo protiškojo skurdo broliams gelbėti, jog gerai daro tie, kurie paslenka atvairai paklabinti į tautiečių širdis ir paraginoti prie tokios aukos, kuri nėmaž jų biudžeto nesumažina, o dvasią garbingai lavina ir jungę su Tėvyne palaiko.

Štai kokie galvojimai ir mudu su "Saulės" pirmininku atvedė į Amerikos priesimius. Atvedė baimingus, ar mus supras, ar

neiškoneveiks, kaipo nevidonus, o dabar drąsius ir linksmus, jog suprato ir broliškai klausomų nupasakojimų ir apie tautinės lietuvių kultūros reikalus ir apie dalyvavimą tautos gyvenime iševių. Chicago lietuviai taip mus priima, kad stinga mums žodžių išreikšti ir asmeniškai aciū ir siuntusios mus svetimo draugijos "Saulės" džiaugsma. Drįstame tad manyti, jog mūsų atvykimas ir kituose miestuose nebus abiem pusėm be naudos.

Kun. Juozas Tumas.
Chicago, 25. VII.

Lapelis.

Praėjusį kartą rašiau apie Menkutį.

Šiandien keletą žodžių pakalbėsim apie Jovarą. Apie Jovarą sako: — Mūsų poetas! — Laikraščiai rašo: — Liaudies mylimas poetas!

Nežinau: Gal liaudis ir numylėjo Jovarą. Bet reikia neužmiršti — kad liaudis ir kantičkose visas grožes suranda.

Ir Liepuko poezija negali atsi-džiaugti.

Patį liaudis šiandien nebe-tveria.

Nebeturi dainų.

Yra tik dainuokos.

Šiandien, vietoj liaudies dainų: — Fabrikose mašinos ūžia.

Pasirodė pirmasis Jovaro eilių rinkinėlis: — Žibutė.

Skaitėi ir gerėjais!

Žibutėje švietė talentas.

Po — Žibutės — išėjo: — Antras rinkinėlis, Trečias, Ir daugiau...

Poetas gausiai svaido savo eiles po visus laikraščius.

Šiandien pamatę Jovarą — nenoroms imi raukytis.

Nesmagu darosi!

Žinai išanksto — Kad Jovaras kalbės apie senai išmaltus daiktus.

Kalbės, rasi, kiek kitokiais žodžiais.

Bet tankiai seną giesmę jis ir senais žodžiais gieda.

Kas nori Jovarą pamatyti viso grožį — teskaito tik jo —

— Žibutę.

Kitų eilių teneima į rankas — Nusivils!

Apie ką gi Jovaras dainuoja? Arba teisingiau pasakius — Mala?

Šit jo numylėtas žirgelis: — Meilė.

Apie kokią meilę poetas sva-joja?

Apie labai šablonišką! Juokingą!

Ir nudevėtą!

Šit kaip poetas apibūdina meilę: — Saldi meilė.

— Saldus pabučiavimas.

Kitko jis nežino ir negali pasakyti.

Šiandien apie panašias meiles tedainuoja: — Tik smuklių poetai!

Saldi meilė....

Saldus pabučiavimas....

Nors poetas labai daug eilių prirašė apie meilę — Bet jis meilės neatjaucia!

Visos to žanro eilės — Vienu šablonu rašytos.

Beveik tais pačiais žodžiais. Ir sakiniais.

Poetas nežino — Kad meilė kas momentas keičiasi.

Įvairuoja kas valanda.

Kas vakar buvo — To šiandien nėra.

Kas šiandien yra — To rytoj nebus.

O Jovarui užtenka: — Saldi meilė.

— Saldus pabučiavimas.

Ir jam, turbūt, rodosi, kad visas meilės gelmes pasiekė ir išmatavo.

Nei meilė,

Nei pabučiavimas — Nėra saldus.

Visai kitoki! Bet poeto širdis to nežino.

O apie meilę kalbėti ir malti visgi norisi....

Ir kad galvos daug nesukti — Štai jums: — Saldi meilė.

— Saldus pabučiavimas.

Tokiu būdu lengva apie visokias materijas dainuoti!

Čia nereikia: — Nei proto!

Nei širdies!

Nei baimingus, ar mus supras, ar

Nei jausmų gilesnių! Užtenka žodžių! Rašyk, rankas atsisraitęs! Saldi meilė.... Saldus pabučiavimas.... Girtuoklis, sekdamas Jovarą, gali sakyti: — Meilė skani, kaip degtinė.... Rūkoriaus: — Meilė, kaip dūmas. Hašysio mėgėjas: — Meilė, kaip hašysas. Ir tas nebus juokingiau, kaip kad Jovaras sako: — Saldi meilė.

Jovarui rodosi: — Jei jį moteris apdovanotų — Saldžiaja meile,

Ir saldžioju pabučiavimu — Tuomet jo gyvenimas būtų — Kaip syrupas!

Poetas būtų laimingiausias! Taip — meilė neša su savim: Ir džiaugsma!

Ir laime!

Bet meilė yra ir — žiauriausia! Žmogus tik tuomet pergyvena baisiausias kančias — Kuomet jis myli ir pats yra mylimas!

Rūšų poetas — Lermontovas

Geriausiai tat suprato. Jis savo Demone —

Parodė: — Visą meilės grožį ir laimę!

Ir visą jos tragediją!

Nieko negalima turėti prieš — jei Jovaras rašo apie meilę.

Meilė, arba lyties klausimas — Opiausias žmonių klausimas! Jis bus tol gyvas — Kol bus gyva žmonija!

Socialistai giriąsi ir dabar jau visiems kaisioja tame dalyke savo receptą.

Jie sako: — Teįvyksta tik socializmas — lyties klausimas bus baigtas. Žmogus ne mašina!

Žmogus visuomet pasiliks žmogus.

Socialistai užmiršta — Kad meilė, arba lyčių santi-

kiose — veikia vien jausmai! O jausmai nepripažįsta: — Jokių teorijų!

Jokių dogmų!

Jokių įstatymų!

Jausmai spjatiną — Ir į socialistų išvedžiojimus!

Ir į filosofų darodinėjimus!

Ir į dievo bažnyčią!

Tiesia, šį klausimą vienas žmogus išrišo.

Ir galutinai išrišo. Tat Tolstojus.

Bet genijališkas žmogus — Genijališką absurdą pasakė!

Jis tvirtina: — Meilė kiauulystė! Nedoras daiktas.

— Tat ne gamtos įstatymas, bet pačių žmonių išmislas.

Jis vienintėliu du argumentu pastatė prieš: — Nevalgęs žmogus negali gyventi. Negėręs — ir. O bi meilės, t. y. be lytiškų santikių — gyvena.

Antras argumentas: — Jei meilė būtų doras daiktas — žmonės nesilapstytų nuo meilės, t. y. — kuomet esti lytiškas aktas.

Humoristiški argumentai! Prieš juos galima iš antrosios pusės išstatyti ar humoristišką argumentus: — Be akių žmogus gyvena — vadinasi — regėjimas nereikalingas.

— Kuomet žmogus nori iš

Tikejimų Istorijos Rankvedis.

Su paveikslais.

Parašė bendradarbiaujant kitiems mokslininkams

P. D. Chantepie de la Saussaye

Teologijos prof. Amsterdame.

Vertė J. Laukis.

rėjimo į vieną tašką, kvapo sulaukimo ir vienvalinio laikymo galvoje abstraktiųjų suopiočių bei daug ženklinių skiemenių, k. v. garsaus žodžio *ot*, esančio mystiškaia formula Bramai. Tokiais buvo jausmiški ir besuomoniški

Pav. 8. Indiškas šventiniamis.

budai, kuriais manyta pasiekti tikejimiškos filosofijos, išliuosuojančio sužinys gesimo tikslas. Jogin, kaip vadinta tas, kuris vertė save tokiais ekstazais, skaitė save stovinčiu augščiausių visų svieto rubežių ir aptarimų ir turinčių dievišką visogalybę. Joginui priklausė tokia jau galybė ant dievybės, kokia buvo įgijama vediskuoju aukojimu.

Vienok dvasiškame užmarinime nerasta pilno pasitenkinimo ir bramanybės visur sutinkame palinkimą prie tikros asketybės. Šitepos pasčiuolys gijoje, ypatingai josios paskutinis laipsnis, dvasiškajai buvo verstina asketybės forma; vienok kunikas šalinimasis nuo svieto anaipol nesirubėzavo šitomis tam tikromis lankstynėmis. Yra žinoma, su kokių laukinių žiaurumu brachmaniškieji kunigai pildė kuno užmarinimą: ir dabar dar pasakojama apie tokius darbus, kaip užrišimas rankų, nuo ko jos nudžiudavo, žiurėjimas į saulę iki apjakimo, nepasikrutinamas stovėjimas tarp keturių ugnių, stovėjimas valandų valandas ant galvos, pavojingas supinimas ant svaiginančios galvų augstybės, stulpas, pas kurį maisto daugis pridėdama ar atimama, žiurint pagal menulio augimą ar dylimą, ir t. t. Visos šitos lankstynės turį beveikoli atsidėjimo ar savęs bandymo pobūdį; jos yra praktiškos baisybės, rybojamosis tamisia neveikiamybe, kuri kerojaši liaudiniam indų pobudyje ir atranda sau teoretiską įsikunijimą jų filosofijos mąsčių bude.

DŽAINYBĖ.

80. DŽAINŲ SEKTA IR JOS MOKYBA.

Nusistatymai. Pirmą tikrą apie džainus žinių suteikimo garbą teipgi priklauso Colebrookui; jo Miscellaneous Essays yra keli straipsniai, prie kurių išduojas Cowell prideda dar žinią Madhava apie džainus. Džainybės rašliava nurodyta pas A. Weberį, Ueber die heiligen Schriften der Jaina (Ind. Stud. XVI. XVII); E. Leimann, Beziehungen der Jainatexte zur anderen Literaturgeschichte Indiens (Ac. d. O. Congr. Leiden, 1889). Kalburių veikalų vertinimą su ypatingu profinumu žina ga duoda G. Jacobi, Jaina Sutra (S. B. E. XXII ir XLV). Toliaus S. I. Warren, Over de godsdienstige en wijsgeerige begrippen der Jainas (1875); De Millue (Ann. Mus. Guimet). — G. Bueler, Die indische Sekte der Jainas (Alm. d. Wiener Acad. 1881) paduoda puikų, suglaustą dalyko išdėjimą.

Šventa pažintis, Vedos mokininimasi, nuo pačių pradžių buvo savinama brachmaniškosios kastos; bet, kaip mes matėme, tas nevisuomet teip buvo: kareiviškoji kasta teipgi emė karstą dalyvumą teologiškuose dalykuose; ji pasiekė net laisvamanybės pažvalgos tašką, pereinama tikejimą į šitų knygų dievškumą ir galėjo šiek tiek išaugsto žiurėti į brachmanus, tvirtai besilaikančius rašto. Daug daugiau patraukimo prakliniojo luomo žmonėms rodė kita brachmaniško gyvenimo pusė: praktiškas siekimos prie šventybės, svieto atsidėjimas ir asketiskumas, bet nuo jų įsiveržimo į šitą profesiją ir su ja sujungtą palaimą kunigai akylai saugojo toli, kol tas buvo galimu. Taisyklė: „Nė vienas padorus kariautojas neturi įžengti į vieuolinį kelią“, — ilgą laiką buvo tvirtai įsikerojusia formula pas brachmanus. Bet kariautojų ir čia negalima sulaukyti kunigiskomis uždraudomis: jau apie 8 metams. pr. Kr. matome asketišką judėjimą kastoje Kšatrija, kuris privedė prie susitvėrimo didelių nebrachmaniškų sektų. Iš šitų paskutinių garsiausiomis stojosi sektos Džaina ir Budybė. Iš pradžių peržiūrėsimė senesnę iš jų, Džainą.

Džaina vardą gavo nuo žodžio, kuriuomi sekta ženklina savo įsteigėją ir jo vardu abelnai pasiekus išganymą *jina*, pergalėtojas. Sektos atsiradimas dar reikia tyrinėti. Iš didelio skaitliaus (24) džainų, kurie, anot padavos, buvo džainos skelbėjas didelio laiko protarpioje ir kurių ilgą eilę nusidriekia į neapžvelgiamą senovę, išsiskiria du, kurie užsipelno ypatingos atidžios: *Parsva* ir *Vardamana*. Paskutinis, kuris podraug skaitoma paskutiniu dūnu, visgi turi buti pripažintas istoriškuoju asmeniu. Klausimas tik tame, ar ir Parsva, gyvenęs 250 metų prieš Vardamaną, priklauso teipgi prie istorijos, ar yra tik poetiškosios fantazijos tvariniu. Pirmoje dėstyje jis galima skaityti Džainos įsteigtoju ir šito judėjimo pradžia nunešti prie 850 m. pr. Kr., į Vardamaną gi, kuris pasirodo apie 600 m., reikia žiurėti jau kaip į reformatorių, arba sektos atnaujintoją. Tokios pažvalgos išsitaria dabartiniame laike toki nuoseklus džainybės žinovai, kaip Bueler ir Jacobi. Dėl šito abelnai išsiplatinęs pirmiau tvirtinimas, buk džainybė esanti budybės atšauka, galutinai žudo savo spēką; abu tikėjimai yra gretyminiai apsiereikimais, tik džainybės judėjimas prasidėjo, kaip pasirodo, daug ankščiau, nes Džainos atnaujintojas, Vardamana, yra budybės įsteigtojo bendralaikis. Šitie du asmenys teip arti susiliecia terp savęs, kad ne tik vienu ir tuo patim laiku išėjo jie su tuo patim uždaviniu, bet net vienoj ir toj pačioj vietoj ir prie visiški vienokių gyvenimo aplinkybių. Buddha, dėlė nepaprasto savo tikejimo išsiplatinimo, stojosi garsesniu iš jų ir aiškiai skaitoma didesniu genijum, bet džainos pranašas dabartinėje Indijoje lošia daug didesnę rolę ir išlaikė čion savo vertę, žinomą, aciu tam, kad jo tikejimas yra daug artesnis indų pobūdžiui, negu Buddos tikejimas.

Magavira (didysis karzygis) — toks Vardamanos pagarbės užvardis, — buvo smulkas kunigaikštėlio sunumi Magada šalyje ir todėl priklausė prie kariautojų kastos. Iki trisdešimčiai metų jau parsėjo vesti visiškai svietiską gyvenimo budą, bet nuo tuo laiko, mirus jo tėvams, jis

įgavo rimtą pažvalgą į gyvenimą, palikęs pačią dr gimines ir pradėjo bastytis po svietą kaip koksai, be prieglaudos asketas. Dvyliką metų jis praleido pačiuose sunkiausiuose parbaigiančiuose besikankinimuose ir giliamė mastyne. Tasyk pažinimo šviesa apsiatė jį ir jis iatikėjo, jog jis pasiekė šventojo laipsnį. Jis išėjo kaipo mpyktojas skelbtį teisybę Parsvos dvasioje ir po to, kaip jis įgijo daug pasekėjų aplinkinėse šalyse, suorganizavo tikejimišką draugiją. Jis veikia kaipo pranašas per 30 metų ir tokiu budu numirė apie 72 metų amžiaus.

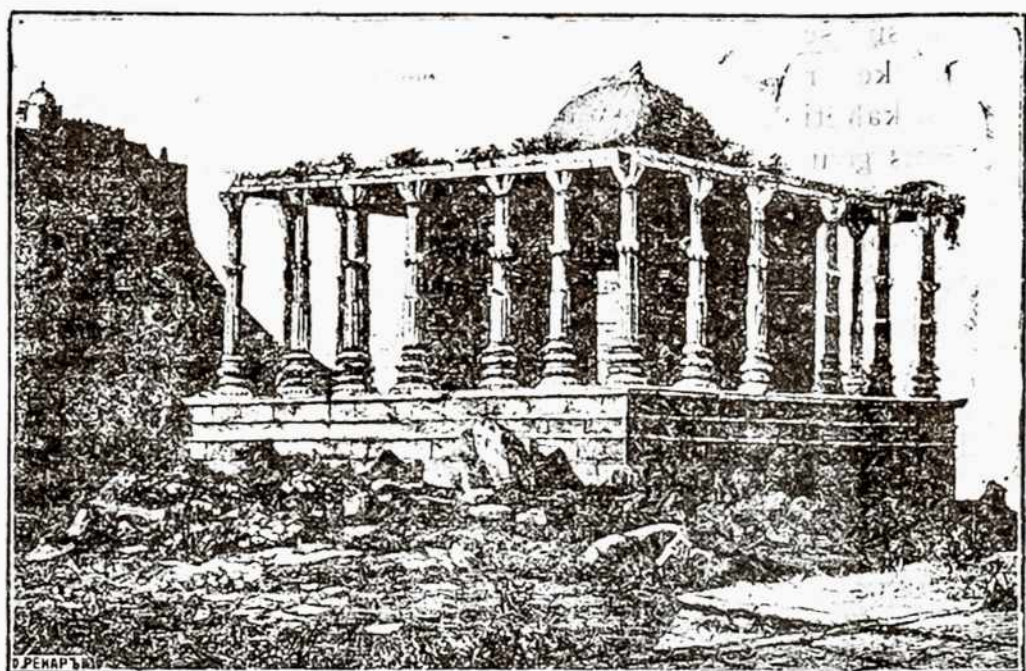
Džaina sektos pasatėžvalga yra visiškai asketiška ir, panašiai šitai filosofijai, ji žiuri į svietą kaipo į didelę esybį ir daiktų įvairybę. Bet visų daiktų pradžia čion pasirodo ne medžiagiškieji atomai, tik vėlės, ir šitos vėlės, kurios yra reališkos, nepriklausomos esybės, perima savo veiklumu, kuris randasi pas jas, kaipo siekiamasi, visa, kas yra net medžiaga. Šitas mokininimas apie vėlės veiklumą stovi griežtame priešingume Sankija mokyklos mokininui ir ima pradžia regimai nuo Vedantos filosofijos. Svietinė pradžia turi dargi pobūdį ne tik vėlinį, bet ir etišką: teisybė ir neteisengumas, nuopelnas ir nuodėmė — yra pamatiniai buties kaipo ir vėlės veiksniai ir teipgi kaipo žemesnės sudėtinės dalys: erdmė, laikas ir atomai.

Iš abiejų šitų pamatinių mąsčių išsiaiškina džainybės suoprotis apie svieto sudėmą: vėlės visuomet suristos su kunu, keliauja po svietą neatsimainydamos; žmogiskų vėlių teipgi negeresnė yra dalis. Jos teipgi yra prikaustytos prie kuno, nes veržimasi prie veiklumo, kuris randasi pas vėlės, skatina jas laikytis jausmiskumo ir kuniskumo. Šito vėlių veiklumo padaru yra *karmān*, veiksmas. Šitasai karmān yra arba nuopelnas ar nuodėmė ir jo budas ir dydis ryboja žmogaus likimą, ar jis turi eiti prie naujo geresnio ar nieksnio atsigimimo, arba gi visai atsiluotuoti nuo vėlių persikėlimo. Nuodėmė traukia jį į žemesnę buybę, net į perėjimą į negyvą medžiagą, nuopelnas iškelia jį į geresnį ir, galiaus, į dievišką gyvenimą. Bet šituomi mieris toli gražu dar nėra pasiekiami; geras, žinoma, yra geresnis už bloga, bet ir jis visgi yra blogybė, viena iš prazūtingo karmāno formų ir pertai stojasi išganymui kenksmu. Tik visiškai karmāno panaikinimas kokių nebuk formoje išliuosuoja vėlę iš kuniskos buybės ir bastybos vergijos. Šitas išliuosavimas, absoliutiskās padėjimas — yra Džaina mokininimo *nirvana*, bet nirvana šitoje sistemoje nėra sužinys pertraukimu: vėlė pasilieka, nes jos esmenybė nėra sumaikinama: absoliutiskās padėjimas apribojama tik negatyviskai, kaipo nepriklausomybė nuo karmāno ir kunybės.

Išperkamas karmāno panaikinimas daroma trimis lobiais (triratna): teisingu tikejimu ir tai, jog Džaina pergalėjo svietą, jog jis rado išganymą ir jog jis yra prieglauda tikintiesiems; teisingu pažinimu to, kuo yra svietas ir kaip jis galima pergalėti; galiaus teisingu *pastelginimu*, vadinas, slopinimu praktikoje karmāno priezastis. Svarbiusias dalykas yra tame, idant pergalėti veržimasi prie veiklumo, suvaržyti jausmus ir tokiu budu užbėgti karmāno susirinkimui. Bet šito dar negana: idant panaikinti likusį nuo pirmesniųjų buvybių karmān, reikia vesti tiesiog asketiškās gyvenimo budas. Šita asketybė yra visiškai, pritaikoma brachmanų pavyzdžiui ir tankiausiai turi negatyviską pobūdį, susidėdama iš visokio varžymo, organiskojai veiklumo, kaipogi ir ištikro kankinimosi. Džainų sektai pobūdini yra du laipsniai: viena, jos šalininkai tankiai vaikščioja be drabuzio; kita, antantines mirčiai, jie paskubina josios atėjimą, sava valia atsisakydami nuo maisto. Abiejuose atsitikimuose jie ima pavyzdį nuo mokytojo, kuris po pirmam savo bastybos metuim nuneštė nuo savęs drabuzius ir ant gyvenimo pabaigos atsisakė nuo visokio maisto. Šita paskutinį liudnā pavyzdį džainų sekta ypatingai seka, nes jie badu išsena paskutinį karmāno lykį ir tuomet gali įeiti į Nirvaną. Klausimas gi sulyg to, ar reikia teipgi vaikščioti nuogiemis, nuvedė prie Džainų sektos pasidalinimo į dvi dalis: *digambarai* (oru apengti), kurie ištikro visuomet vaikščioja nuogi, ir *svetambarai* (baltai apengti), kurie net ir su drabuziais skaito galimu pasiekti augstesnį tikslą.

Vienok nevisi šitos sektos šalininkai gyvena kaipo asketai. Didelė jos pasekėjų dalis — svietiskieji, kurie turi pildyti lengvesnes priedermes, bet kurie užtai ir gali laukti tik mažesnio atlyginimo. Kuomet asketai pilnai turi pasvėsti save šventų priedermių pildymui, tai svietiskasis gali laikytis savo svietisko gyvenimo, teip kad penki šventųjų įžadai: „nelaukti“, „nekalbėti neteisybės“, „nieko neimti be leidimo“, „užlaikyti nekaltybę“ ir „lankstytis atsidėjime“, kurių pildymas kuoastriausiais buvo prisakoma asketui, svietiskajam turėjo lengvų etiškųjų taisyklių prasmę, kuriose, pav., nekaltybė, reikiška teisinguma poroje. Bet liuosavos bado mirtis yra patariama net svietiskajam, kaipo pagirtinas darbas.

Džainybės srities išplėtimas, kuris išėjo, aciu svietiskųjų prileidimu, iš dviejų pusių, patraukė su savim gilias permainas tikejime. Visų pirma praktikoje ji turėjo atkeisti savo griežtą asketišką pobūdį. Pasitikdami tikejimišką liaudies butinumą, džainai įvedė džino kultą, kuris pilnai turi tikro dievo garbinimo pobūdį, kultą su šventiniais ir paveikslais, su šventėmis, su gėlių ir rukojo aukojimais. Antra, asketai, rupinimuisi dvasiskuoju apsisėdusiu bendrijos pamokininimu, turėjo pakeisti savo pirmutinį beprieglaudišką bastymsi po šalį apsisėdusiu gyvenimu. Šitas privedė prie vienuolynų steigimo ir drauge su tuo džainų sektos vienuolių veiklumas apėmė tokius dalykus, į kuriuos pirmiau nebuvo kreipta atidžios. Tokiu budu vienuolynuose išsivystė labai indomi rašliava, kuri turi ne tik tikejimišką bei filozofiską turinį, bet suteikia ir puikius straipsnius ir net užsiima reališkais mokslois. Šita rašliava iš didesnės dalies parašyta liaudine snekta praktiri. Mene, ypatingai architekturoje, džainų sekta pasiekė teipgi žymų laipsnį, kaip tas matoma ypatingai iš šventinamių.

Pav. 9. Džainų šventiniamis.

Dabartiniame laike džaina mokininimo šalininkų yra daugelyje Indijos gardų. Savo ramum ir aštrum gyvenimu (*Toliaus bus.*)

Prosp. Mémée, LOKIS. Lietuvių legenda.

(Žr. No. 29).

II.

Naktis buvo šilta, todėl langa, kur buvo sodo pusė, palikau atdary. Parašius laiską, bet miego vis dar nesinorint, aš sėdau ir čion peržiūrėti lietuvių netaisyklinguosius veiksmazodžius, stengdamos surasti sanskritinėse šaknyse išaiškinimą, kodėl jie taip skiriasi nuo abelnų dėsnių. Buvau labai savo darbe įsigilins, bet ūmai girdžiu: arčiausias ties langų medis kažiko čnė smarkiai šlamėti. Sausos medžio šakelės traskėjo, ir man pasirodė, tartum koks neparagus sutvėrimas besistengias įsiristi medžio viršūnė.

Pasakojimai apie lokius ir meškas man dar nebuvo iš omens išgaravę. Pasidarė truputį lyg nemamu. Atsikėliau ir čion žiūrėti. Medžio lapuose, keletą žingsnių nuo lango, pamaciau žmogaus galvą, aiškiai mano lempos šviesa apšviesta. Tas tęsėsi neilgiau kaip minutę, bet keistes blizgėjimas akių, susitinkusį su mano akim, mane ytin suripino. Nė nepasijutau, kaip porą žingsnių pasitraukiau atbulas; bet paskui vėl tuojau priėjau prie lango ir rūsiai paklausiau, kas esąs ir ko nori. Tuo tarpu nežinomasis skubiai ritosi iš medžio; abiem rankom, įsikabinęs storos šakos, nusikorė; paskui nukrito žemėn ir pranyko.

Paskambinau. Inėjo tarnas ir papasakojau jam, kas buvo.

— Gal ponui profesorui taip tik pasirodė? — atsakė tarnas.

— Visai ne pasirodė. Mačiau kuogeriausiai. Kazin, ar ne bus koks vagis parkan įlindęs? — Ne. Kur čia vagiui įlįsti parkan! — Jeigu taip, tai, turbūt, bus kas-nors iš namiškių?

Tarnas išputė akis ir nieko neatsakė. Pagalios paklausė, ar man ko ne reikės. Liepiau jam uždaryti langą, ir atsiliau.

Miegojau kietai. Nesapnavau nė lokių, nė vagių. Ryto metą, man ką-tik pabaigus rengties, kažkas pasibarškino į duris. Atidarau, gi žiūriu: prieš mane bestovys gana augstas gražus jaunikaitis, apsiavęs palaidu bucharisku apsiaustu ir ilga turkiška pyptę rankoj.

— Ateinu atsiprašyti pono profesoriaus už tai, kad tokį svečią ir taip nemandagiai priėmiau. Grafas Semiotas.

Aš skubiai atsakiau, kad, anaipol: kad man buvo labai malonu ir kad galu tik padėkoti už nepaprastą vieslumą, kokiū čia mane priimta. Pagalios paklausiau, ar šiandien jau kiek geriau jaučiasis.

— Neblogai, — atsakė. — Iki atnaujinant! — pridūrė liūdnei. — Sakotės, kad jums čia šiaip-beip? Tai ir gerai. Neužmirškite, kad esate barbarų šalį. Žemaitijoje negalima visa ko reikalauti.

Atsakiau, kad man labai gera ir geriau negalima nė reikalauti. Besinekant, aš tankiai žvalgias į jį teip, kad mano indomumas dagi man pačiam pasirodė kuone begėdingas. Jo akis buvo kažkokios keistos: jos priminė man akis žmogaus, kurį vakar vakare buvau matęs medyje.

— Ne, negalimas daiktas, — tariau sau: — grafas Semiotas — ir karstysies naktimis po medžius. Kaktą turėjo augstą, puikiai išsivysčiusią, nors truputį suplotą. Veido linijos buvo nepaprastai taisyklingos, tik akis perdaug arti nuo kit-kitos, ir man rodė, kad tarp vidurinių akių kerčių trečia akis jau nebeisitikė, kaip kad to reikalauja pamatinė grekų skulptorių taisyklė. Jo žvilgis buvo pravaras. Karts nuo karto mudviejų akis netyčiomis susitikdavo ir mudu, lyg ko susidrovėję, tuojau nuleidavova žemyn, arba į šalį nukreipdavova.

Staigu grafas pasileido juokais ir susuko: — Jūs mane pažinote. — Aš pažinau?

— Nugi. Vakare juk mane netikėtai užklupote, kaip kokį vaikę, medin įsikorusi.

— Ak, grafe.... — Visą dieną prasikankinau, kambarių užsadaręs. Vakare, pasidarius truputį geriau, išėjau sodan pasivaikščioti. Dėvairščiodamas pamaciau, kad pas jus dar žibūrys ir — užsigėdžiau pamatyti.... Pri-dėrėjo, žinoma, pasisakyti, kas esu ir atsirekomenduoti, bet, patį juk suprantate: padėjimas buvo perdaug juokingas.... Susigėdau ir pabėgau.... Tikinuos, atleiskite man, kad taip keistu būdu jums gal ir nesmagumo padariau.

Visa tatau buvo pasakyti šaltai-rimtai, tečiaus jis raudonavo ir, matomai, jam buvo nesmagu. Stengiausi, kaip galėdamas, intikinti jį, kad tas pirmas mudviejų susitikimas nepadarė ir mane jokio nemalonaus išpidžio, ir, kad pabaigus su tuo klausimu, paklausiau, ar ištikra jo knygyne randasi kn. Lovickio „Catechismus Samogiticus“?

— Labai gali būt. Bet, tiesą pasakius, aš ne labai gerai susipažinęs su savo nabašinko tėvo bibli-joteka. Jis mėgo rankioti senovės knygas ir abelnai visokias retenybes. Aš gi teskaitau tik naujausiai išleidžiamus raštus. Jei norite, galėsiva pajieškoti. Tatau jį norite mus apdovanoti Evangelija žemaičių kalba?

— Argi manote, grafe, kad būtų negeistina, išvertus žemaičių kalbon Sventraščių? — O, geiste tai geistina. Bet leiskite man štai ką pastebėti: Žmonės, moką žemaitiškai kalbėti — tik žemaitiškai — ir nemoką jokių kitų kalbų, — tie žmonės visai skaityti nemoka....

— Man tatau neuostebu. Iš savo pusės leiskite ir man pastebėti, grafe, kad nemokėjimas skaityti esti tiesiausia knygų stokos pasekmė. Kaip žmonės pamatys spaudintą žodį savo prigintoje kalboje, jie tada panorės skaityti ir mokykis skaityti. Šiame atvejuje galima nurodyti į įvairias laukines tautas.... aš nelyginu šios šalies gyventojų su laukiniais.... Beto gi, neapsakomai gaila, kad šita lietuvių kalba taip nykte nyksta. Štai jau trisdešimt metų kaip amžinai palaidota mūsų kalba. Paskutinis, ta kalba kalbėjęs, žmogus numirė antriojoaus po to, kaip....

— Gaila! — pertarė grafas. — Aleksandras Humboldtas pasakoją mano tėvui, būk jis Amerikojė matęs labai indomų papūgą. Ta papūga buvus vienu-

vienas sutvėrimas, mokėjęs keletą žodžių iš išnykusios kalbos, kuria kalbėjus visa gentis, šiandien gi iki paskutinio žmogaus išmirusi nuo rauplių.... Beje, gal norėsite, kad arbatą čia-pat paduotų?

Atnešė arbatą ir, gerdam, šnekėjosvos toliaus apie žemaičių kalbą. Grafas nupeikė vokiečius, kam jie sudarė lietuvių rašybą, ir jis turėjo tiesą.

— Jūsų alfabetas — kalbėjo jis — mūsų kalbai visai netinka. Jūs neturite nė mūsiškio T, nė mūsiškio L, nė mūsiškio Y, nė pagalios mūsiškio E. Aš turiu liaudies dainų rinkinį, išleistą pereitais metais Karaliaučuje. Žodžiai ten taip sudarkyti, kad kartais ir suprastai juos sunku.

— Jūs kalbate apie Lesnerio surinktas dainas? — Taip. Ar ne tiesa, poezija visai prasta? — Gal būtų galima surasti kas ir geresnia. Menamas rinkinys, dabartiniame savo pavidale, turi tik grynai filologiską vertę. Bet reiktų tik pajieškoti ir, man regis, mūsų liaudies dainose rastųsi puikiai savitos poezijos žiedai....

— Deja! Nežiūrint tavo patrijotizmo, vis dėlto labai abejoju.

— Prieš keletą savačių buvau Vilniuje ir ten rodė man baladą ištikra puiką. Buvo tai istoriska balada. Puikiai-puikiasias dalykėlis! Jei leistumėte, aš jums ją perskaityčiau. Turiu ją čia-pat, tarp kitų popierių.

— Nugi, meldžiamieji, paskaitykite. Jis atsislėpė į krėslą atkolę, išanksto pasiprašęs leidimo rūkyti.

— Poeziją aš suprantu tik pypkę įsikandęs, — tarė.

— Balada pavadinta: „Budrys ir jo sūnūs“. — Budrys ir jo sūnūs? — nusistebėjęs, sušuko grafas.

— Taip, Budrys. Grafas žinote, kad tai istoriska asmuo.

Grafas akylai pasižiūrėjo į mane savo keistom akim. Jose bliztelėjo kažkas neapribota, kažkas bailu ir pikta, kas į mane, ypač iš neapipratimo, darė sunkų įspūdį.... Kad išvengus jo akių, aš greitai pradėjau skaityti: —

"BUDRYS IR JO SŪNŪS."

Budrys, tris sūnus gėlius, smarkius, kaip pats, lietuvius, pašaukęs, tokią žinią suteikia: "Pasiterkit širgelius, sutaisykit balnelius, kardą ir durklą galgsti reikia, — sako, Vilnių sutaře kunigaikščiai vest karę: zėl su kaimynais iš trijų šonų: Algirds užklups Gudiją, Skirgailius gi Lenkiją, o Keistutis užpuls ant Teutony. Esat sveiki, dužoti, — pridera karėn joti, tegul Dievas jus gina, vaikeliai! Aš namie likt rengiuosi, tik jums patarmė duosiu, tris esat — trejoją turite kelią: vienam iš trijų brolių reikia eit ant maskolių, ten pas Ilmenį į Pilį-Naniją. — Man sabaly brangiųjų pergabys jis nuo jųjų ir pinigų dar nors kokių saują. Antras iš jās tur bati pas kunigą Keistutį, idant vokiečius biaučius kapotų: tas, tikiuosi, iš karo pargabys man gintaro ir deimantais išpuošti arnotų. Su Skirgailium trečiaisi tegul Lenkijoj rasis: nors ten žmonės pavargę gyvena, bet man dēlei atminklo parveč plieninį giuklą ir marčią man tegul pargabena. Nes Lenkija merginų daugel gražių augina — kaip rožės skaisčios, meilios, linksmutės; o akutės jų tartum žvaigždutės. Prieš metų pusiaušimti, kad pačią geidžiau imti, parvedžiau mergą, tartum leliją; nors ji anam jau sviete, bet man širdį vis kniela, kada ant minčių atein Lenkija."

Budrys juos pamokino, kelionėn palaimino, o jie — ginklus ir ranką — ir joja.... Ruduo, žiema artinas, negrįžt nė viens vaikas — rasi pražuvo visi kozoje? Kad senis taip dūmoja, štai viens sūnus parjoja, ir po skraiste kas-žin ką laiko. — Tai tu turi gurbutį — ten pinigai gal bati? — Nė, tėve, — marti dėl tavo vaiko! Vos tik puota nustojo, antras sūnus parjojo — ir tas po skraiste kas-žin ką gina, — Snnau, grįžti iš karo, parveči man gintaro? — Tai lenkė, tėve, mano mergina! Vos linksmybės nustojo, štai ir trečias parjojo, po skraiste pūndą kokį ten laiko. Tėvs neklaušė jau trečio, tik pakviest liepė svečią į svodbę savo jauniausio vaiko."

— Bravo, profesoriau! — sušuko grafas. — Jūs labai gerai ištariate žodžius, ir jūsų akcentas grynai žemaitiškasis.... Ale kas jums suteikė šitą puikią baladą?

— Viena mergelė. Pasizinau su ja Vilniuje paš kunigaikštę Katryną Pacienę.

* Petro Armio "Tris Budriai" — vertimas, kažkieno trečiame jo "Raštų" leidime (Zavadzko sp., Vilniuje, 1907) perdirtbas.

(Toliaus bus).

Iš Chicagos Lietuvių Gyvenimo.

Jau buvo "Lietuvoj" minėta apie atsilankymą mūsų gerbiame veikėjų Amerikon ir to atsilankymo tikslą, būtent pasidarbavimui "Saulės" mokyklos naudai, ir tuomet pat primint išieiviams Lietuvos reikalus ir perstatyti jų stovį.

Mūsų gerbiamieji svečiai apsisistoję Chicagoy, ir iš čia prasi-dėjo jų prakalbos, iš kurių pirma atsibuvo Visų Šventų parapijoje liepos 23 d., o antra So. Chicagoy liepos 24 d.

Kn. Petraitis, So. Chicagos klebonas, perstatė mums kunigą Tumą gerai žinomą amerikiečiams, kaip buvusį "Vilties" redaktorių ir nenuilstantį lietuvių apginei- nuo lenkinimo dvasios, ir kn. Ališauską "Saulės" draugijos pirmininką ir energiską veikėją lietuvių gyvenime.

Gerb. kn. Tumas, pirmas kalbėdamas, užkludė visus bent svarbiausius Tėvynės reikalus, ir juos taip aiškiai mums perstatė, jog ilgai jie klausytojų atmintį pasiliks.

Taip brillantiška iškalba, kokia kn. Tumas apdovanotas, gali net ir užmiršusio Lietuvą išieivio atmintį sužadinti, ir sukelti jo dvasioj entuziazmą. Jis mokoje nupiešti mums paveikslą gyvą, paveikslą realizmo apkaitytą idealizmu, ir taip užimančiai, kad juo ilgai klausai, juo daugiau nori išgirsti.

Kn. Tumas apkalbėjo daug dalykų, bet visko sutraukti čia negalima dėl stokos vietos; paliesiu tik abėklą kalbos turinį.

Kalbant vien apie apšvietą, apie jos stoką gerb. svečias, jau apėmė plačią temą, ir čia daug kas paaiškėjo: apšvietos stoka, kas metai didina emigraciją, kas metai tikdinais mūs tvirčiausiu, jauniaučių vyrų ir moterų apleidžia Lietuvos ribas, teikdami tuo didelį tėvynės smūgį.

Mes nemokame žemės branginti, kurią turime, nemokame jos išdirbti ir turą iš jos ištraukti per savo tamsumą, mes ant tiek jos nebranginame, jog net dabar, kada dvarai išparduodami, kurių žemę turėtume kaip galingą savo globon apimti, nes tai mūsų visas turtas ir visa ateitis, apleidžiamieji svetimiesiems duodame pasinaudoti. Mūsų pramonė, žydų rankose esanti, teikia žydams turtus milijonais, o mes pats to turto nesugiebiame, pamtai ir sunaudojame savo labui. Žodžiu sakant, lietuvių neapšvietas viens vien skurdą gamina ir juos stumia svetiman kraštan laianės ir aukso įjėskoti, nors čia, savo krašte, tą aukso po kojų ninant.

Kvietė kn. Tumas amerikiečius lietuvių apsvaistyti tą svarbų žemės klausymą ir griebtis už jos gelbėjimo ir sau turto taupinimo. Jei išieivai, supratę šio dalyko svarbą, mokėtų ir norėtų pasinaudoti, jie vieton savo pinigų čia apsaugojimo skrynelėse laikyti, paleistų juos naudigon apyvarton, kur jie nepažintų amžinai, t. y. žemėn, nes tai iesunaikinas turtas. Geriau atai būtų metas šią surūkusią pielelę, šitą alų ir cigarus, rįstį Lietuvon, ir ten vėl, tyru ru kvėpuojant, tėvų žemę dir-

bant, linksniau ir naudingiau gyventi.

Jeigu mes susiprastume — kalbėjo gerb. kalbėtojas — ir bent po pusę dolario kas metai tautiškiems reikalams paskirtume, tai milžinišką sumą pinigų surinkę, pakeltume savo šalį kaip bematant!

Kalbėdamas apie "Saulės" draugijos mokyklą, priminė faktus, kaip ji veikia ir kaip ji yra naudinga. Kas metai diktas mokytojų būrelis jos kursas pabaigęs ir pasklęstas po Lietuvą vaikučių šviesti, o pasididinus jos pinigų apyvartai, mano kursas praplatinti, įsteigiant buhalterijos ir kitus skyrius.

Savo kalbą baigdamas kn. Tumas perstatė kn. Ališauską. Gerb. kn. Ališauskas, vien apie mokslo naudingumą kalbėdamas ir daug puikių pavyzdžių nurodęs, aiškino savo darbavimosi tikslą ir kvietė amerikiečius, kad jie, ne tik kasdieniniais tėvynės reikalais besirūpindami, atmintų bent jos abėklus reikalus, ir apšvietai — svarbiausiam dabartiniam tėvynės reikalui — nepasigailėtų auksų. Paaiškinęs dar, jog "Saulės" draugija nutarusi už 100 tūkstančių rublių statyti namus ir savo mokymo kursus praplatinti, kvietė tam tikslui, kiek išgalinti, aukoti.

Ir čia mūs lietuviai pasirodė supratę gerb. pasiuntinių žodžių svarbą, nes suaukojo vien parapijoje 163 dolarius ir 75 cent. be kn. J. Petraitio, aukojusio 100 dol. Be to, liepos 23 su-rinkta Visų Šventų parapijoje 247 dol. 50c. vien iš parapijonių: kunigai: Serapias ir Gadeikis aukojo po 100 dolarių. Linkėti-na, kad šiam kiltam tikslui visi lietuviai taip būtų dosnūs.

Teko girdėti, jog svečiai da už-trukę Chicagoy apie porą savaitę ir jog chiegiečių esąs rengiamas jų priėmimui bankietas su koncertu. Marė Viskoškienė.

Lietuvių Švietimo Draugijos "Saulės" delegatai: Kun. Kas-tantas Olsauskis, Draugijos pir-mininkas, Kauno klebonas, ir Kun. Juozas Tumas, buvęs "Vil-ties" redaktorių, lankydamie bro-lius-lietuvius Amerikoje, Chica-goje rengia eilę pasikalbėjimų: 1, apie lietuvių kultūros reikalus ir 2, apie vienybę tarp išieivų ir Tėvynės.

Be nuo pereinios nedėlios ligi seredai laikytų jau įvairiose vie-tose susirinkimų, prakalbos tuo tarpu bus parengtos dar — pra-siedant 8 val. vakare — šiose dienose ir vietose:

Pėtnyčioje, liepos 28 d. — Šv. Mikolo parapijos svetainėje, Wa-bansia ave. ir Paulina gtv.

Subatoje, liepos 29 d. — Šv. Antano parapijoje, Cicero, Ill. (Grant Works).

Nedėlioje, liepos 30 d. — Šv. Baltramiejaus parapijoje, Wan-kegan, Ill.

Samdytos svetainės bus paro-nytos iš sakyklų tose bažnyčiose. Kitų susirinkimų vietos, jei dar įvyktų, bus vėliau paskelbtos.

Gerbiamieji broliai chiegiečiai! Jūs vis pasiilgę tėvynės! Ateikite, kam kur parankiau, at-sikvėpti jos dvasia, kurią pasirū-pys paskleisti šie žinomi tėvynės mlytojai, seni veikėjai.

Pasikalb. rengimo Komitetas.

Liepos 24 d. š. m. Aušros sve-tainėje atsibuvo "Birutės" drau-gijos susirinkimas skaitimui nau-jos konstitucijos, kurios projek-tas buvo jau priimtas praėjame susirinkime. Išskaityta ir prii-mta su pataisymais tik devyni pa-ragrafai. Likusioji dalis bus skaityta sekančiame susirinkime, kurs atsibūs toj pačioj svetainėj liepos 31 d., panedėlio vakare 8 val.

Užbaigus skaitymą konstitu-cijos buvo kalbėtasi, kas daryti "Birutės" draugijai šioj valan-doj, nebetakus choravėdžio, išva-žiavus p. M. Petrauskui Itali-jon ir nežadančiam be metų lai-ko sugrįžti Chicagoy. Patarta valdybai šitame reikale susizino-ti su p.p. K. Strumskiu, P. Ciur-lianu ir kitais lietuviams muzi-kais, sugebančiais vesti chorą ir norinčiais "Birutės" draugijai patarnauti.

Paskaita vaikams.

Pėtnyčioj, liepos 28 d., 7½ val. vaakre "Aušros" svetainėje (3149 So. Halsted gtv.) bus pas-kaita vaikams temoje: "Kas yra žiūrėj vandenį ir ant vandenį?" Skaitys J. Levskis. Paskaitos gali ateiti pasiklausyti ir suau-gusieji.

VIETINĖS ŽINIOS.

Procese, surengtame prieš dar-bininkų unijų vedėjus: Simoną O'Donnell, prezidentą Chicagos "Building Trades Council", James Garviną ir Thomas Kearney, vedėjus organizacijos "United Association of Journeymen Plumbers, Gas Fitters, Steam Fitters and Steam Fitters Help-ers", kaltinamus už užmušimą Vincent Altmano ir kitų žino-mųjų Chicagos darbo unijų savi-tarpinėje kovoje, pasirodė, kad kaltinta juos be jokio pamato ir laikyta ligi šiol kalėjime pasire-miant vien melagingais, sufabri-kuotais ant jų skundais. Vyriaus-tias prieš kaltinamuosius liūdi-ninkas buvo tūlas Frank Prade, vadinas save taipiau Pardee, dar kitai — Pratt. Šitasai Prade, kaip pasirodė teisme, yra jau ke-laita ligi šiol kalėjime pasire-miant vien melagingais, sufabri-kuotais ant jų skundais. Vyriaus-tias prieš kaltinamuosius liūdi-ninkas buvo tūlas Frank Prade, vadinas save taipiau Pardee, dar kitai — Pratt. Šitasai Prade, kaip pasirodė teisme, yra jau ke-laita ligi šiol kalėjime pasire-miant vien melagingais, sufabri-kuotais ant jų skundais.

Be nuo pereinios nedėlios ligi seredai laikytų jau įvairiose vie-tose susirinkimų, prakalbos tuo tarpu bus parengtos dar — pra-siedant 8 val. vakare — šiose dienose ir vietose:

Pėtnyčioje, liepos 28 d. — Šv. Mikolo parapijos svetainėje, Wa-bansia ave. ir Paulina gtv.

Subatoje, liepos 29 d. — Šv. Antano parapijoje, Cicero, Ill. (Grant Works).

Nedėlioje, liepos 30 d. — Šv. Baltramiejaus parapijoje, Wan-kegan, Ill.

Samdytos svetainės bus paro-nytos iš sakyklų tose bažnyčiose. Kitų susirinkimų vietos, jei dar įvyktų, bus vėliau paskelbtos.

Gerbiamieji broliai chiegiečiai! Jūs vis pasiilgę tėvynės! Ateikite, kam kur parankiau, at-sikvėpti jos dvasia, kurią pasirū-pys paskleisti šie žinomi tėvynės mlytojai, seni veikėjai.

Pasikalb. rengimo Komitetas.

Policistų būrys pereiną suba-tą atlankė namus po nr. 1420 W. Madison gtv. ir suėmė 36 žmo-nes, azarto loša užsiėmusius. Namuose rasta "intaisyta" ir ru-lete. Be to, antrame namų augš-te rado apie porą tuzinų mergų, kurių vienk paleista, kadangi jos sakėsi esą tai gimnaitės, tai seseris čia-pat besiradusių vyrų.

Tūla Amalie Zimmerman, 103 Hermitage ave., suskandė poli-cijai savo vyrą, būk įsai šalia jos, savo legališkos pacios, turįs dar pustuzinį nelegališkų. Zim-mermanas suareštuota.

Kalėjiman pateko tūlas Sa-muel Heinrichs, 55 metų senas, už tai, kad suviliojo, į paleistu-vystės namus nusivedęs, 16 metų mergaitę Elfridą Wainand.

Laike darbo prie statomų po nr. 211 W. Washington gtv. na-mų, darbininkui Mich. McGovern nukrito ant galvos garinis kaušas. Nelaimingam galva tapo suskaldyta ir jis tuojau pasimirė.

Ant Polk gatvės, prie 5-tos ave., pereiną subatą kilo tarp italų mustynės. Tūlas Alessan-dro Martino tapo visai papiautas.

Pereiną subatą sudegė žino-mos "Hub" firmos tvartai ir daržinės prie W. 19-tos ir Dear-born gtv. Sudegė 28 arkliai, 6 automobiliai ir šieno bei šiaudų sandėliai. Gaisro padaryta nuos-tolių ant 35 tūkst. dol.

Pereiną panedėlį teisman buvo atiduotas tūlas 20 metų vaiki-nas, Edwardas Kemp, apskūstas už tai, kad jis šiuvalges restora-ne, 4702 So. State gtv., pietus ir neužmokėjęs. Skundžiamasis pa-siaiskino, kad jis atvykęs čia iš Toronto, Kanadoj, darbo be-jieskodamas, išleides visus pini-gus, kurių ligi mažą turėjęs, ir ešmės badą kėsti. Jo atvirumas suminkštino teisėjo širdį ir jis, paluosavęs kaltininką nuo bau-lsmės, nupirko jam gelžkelio bi-letą ir Toronto ir pasituntė atgal pas tėvus.

KŪDIKIŲ DABOJIMAS KAR-ŠČIŲ METU.

Laike didelių vasaros karščių daug kūdikių miršta nuo vidurių ligų. Kūdikių vidurių ligos pa-jeina nuo blogo ar sugedusio pe-nubaudus; — už savo fabrikuo-tus liūdlimus minėtas Prade bu-vo dagi gavęs iš policijos in-spektoriaus Hunto 100 dolarių, nuo seržanto Burns — 25 dol. dovanų.... Kaltinamieji paleista.

Sventojo Vardo Katedros baž-nyčios klebonas, kn. J. Phelan, astriai pabarė savo parapijones-moteris už tai, kad jos ateina kartais bažnyčion vienplaukės. Moterims, sako, nepriedera baž-nyčioje būti vienplaukėms. Ne būtina, esą, reikia devėti skry-bele, galima galvą susirišti ir skepetaitė, tik — Dieve rata-mys — ne ateiti palaidais plau-kais!

Kūdikį reikia visada užlaikyti švariai, sausai ir vėsiai. Šla-pi ir suteršti vystyklai turi būt tuojau prašalinami ir pakeičia-mi švariais. Karštose dienose nereikia perstori aprengti, bet užtat reikia stengties laikyti juo-daugiausiai ant šviežio oro, pa-vėsyje. Juo daugiau kūdikis gaus šviežio oro, juo jis bus sveike-snis, tvirtesnis.

Susirgus kūdikiui viduriavimu, reikia tuojau paliauti jį pen-žus ir duoti truputį ricino alie-jaus (castor oil), kad prašalinus iš vidurių nereikalingas mede-gas. Vietoj pieno, reikia duoti miežinį vandenį. Jei per dvi die-ni kūdikis neina geryn, reikia šaukti daktarą.

Miežinis vanduo šitaip padaro-ma: Reikia paimti du valgomu šaukštu perlinių miežių, supilti į kvortą vandens ir virinti šešias valandas. Prie to, kas liks nuo virimo, pridėti verdančio vandens tiek, kad būtų iš viso kvorta. Tada perkošti — ir miežinis van-duo jau galima vartoti.

Sekant šitą nurodymą, sergąs kūdikis galės greičiau pagyti.

Visai biedni žmonės, kurie, kū-dikiui susirgus, negali patis dak-tarui apmokėti, tesikreipia (gali-ma telefonu) į Sveikatos Skyrių ("Health Department"), iš kur tuojau bus pasiūsta ir jų namus daktaras arba auklė be jokio už-mokesčio.

MARGUMYNAI.

Ypatingas protestas. Kaip ži-nome, dabar didelėj madoj mo-terims devėti siaurus sejonus. Iš vienos pusės tautai gerai būtų: ekonomija! Siauresni sejonai — mažiau medegos reikia, pigiau atsieina. Tačiau madų dirbė-jams juk ne apie ekonomiją eina, tik apie pelną, o madų sekcijos irgi ne tapumais rūpi, tik... tuštybė. Bet užtatai nuostolius turi audinių fabrikantai. Dėl to gi Peterburgo, Maskvos ir Lodžio audinių fabrikantai in-davė Paryžiaus madų dirbėjams ir siuvėjams protestą. Jie nurodo, kad dabartinės siauresnės mo-terų sejonams bereikia tik 4 ar 5 aršinių audimo, kur seniau rei-kėję net 10 aršinių. Dėl šio vi-nų audimo fabrikams apyvart-sa sumažėjus ant pusės. Prie to-kių aplinkybių prisiisaija suma-zinti ant pusės ir fabrikų dar-bininkų skaičius.

Kiek žmogus inkvėpuoja oro per vieną minutę? Yra apskai-tyta, kad per vieną minutę kiek-vienas, apskritai imant, žmogus, ramiai užsilaikyme, inkvėpuo-ja į plaučius apie 8 litrus arba 48.8 kubinius colius oro. Vaikš-čiojant, inkvėpuoja 16 litrų arba 97.6 kub. colius; kopdamas augš-tyt — 23 litrus arba 140.3 kub. col.; rėscia įdomas — 33 litrus arba 207.3 kub. col.; toli bėgda-mas gi inkvėpuoja 57 litrus arba 347.7 kub. colius oro.

Jei kuris žmogus daug šneka, tas dar nereikia, kad jis būtų kam atviras.

Karštakraujai.

— Sako, būk visi karšto krau-jo žmonės turį juodas akis.

— Be abejonės. Jei ne iš pri-digimo, tai bent šiaip kur-nors gauna.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Greičiausiam. Tas ką dabar Tamista rašai, jau buvo aprašy-ta. Taip galima rašyti kada tik patinka iš kiekvienos vietos, bet toliau gyvenanti skaitytojai vis-gi nežinos, kaip lietuviai East Chicagoy gyvena ir kas ten nau-žų atsitiko. Su tuščiomis ži-niomis korespondencijų malt ne-bridertų; tuščioms žinioms gai-la vietos laikraštyje ir tokias ži-nias rašinėti ir laiko pačiam ko-respondentui turėtų gailėti.

T. Zavist, Hogiam. Tai men-ka žinutė, tik vietinius apiman-ti, kitų vietų lietuviams tie ste-būklai nerūpi ir jie neis juk jų žiūrėti, dešimtukų nemokės.

NAUJI RASTAI.

Ar daug žemės reikia žmogui? — Grūdas kaip kiaušinis didumo. — Karalius Krėzas ir gudrinin-kas Solonas. — Du Seniai. — Malda. — Karma. Parašė gr. L. Tolstojus, iš rusų kalbos ver-tė A. Agaras, Ryga, 1911 m. A. Maciejausko knygynas, Zam-kovaja 7. Psl. 46. Kaina 15 kap.

Sveikata. "Lietuvos Ūkinin-ko" priedas. N. G. Turynis: Po-litechnikanto: Gyvasčių įgėli-mas. — Atsakymai patarnių klausiantiems.

APGARSINIMAI.

APSIRIKIMAS.

Reikalaudami kame-nors "Bit-ter Wine", žiūrėkite, kad jums neinduotų kitų fabrikantų sufa-brikuoto vyno. Reikalaukite vi-sada tikrojo Trinerio American Elixir of Bitter Wine, kadangi tik tasai vynas yra geras vaistas nuo pilvo ir visokių kitų ligų. Kaip tik pasijaučiate, kad žudote apetitą, kad puolate sveikatoje, vartokite tuojau Trinerio Ame-rican Elixir of Bitter Wine. Jis suteikia naujas spēkas visiems kūno organams ir jie gali geriau savo uždavinius atlikti. Jis re-guliuoja vidurius, prašina ju užkietėjimą ir kitus su jais su-risčius nesmagumus. Jis nelei-džia susirinkti viduriuose nere-ikalingiems gazams, išvalo žarnas nuo visų nudėvėtų medegų. Ta-tai visada pirkites tikrąjį Trine-rio American Elixir of Bitter Wine. Visose aptiekose. Jos Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugijų Reikalai.

PENKTAS DIDELIS PIKNIKAS parengtas Lietuvių Evang. Luteronų Draugystės, nedėlioje rugp. (Aug.) 6 d., 1911. Gustave Grimm's Daržė, 54-ta ir Western ave. Pradžia 9 val. ryto; įžanga porai 25c. Gerb. lietuviai ir lietuvaitės širdingai kviečiami atsilankyti šitan mūsų draugystės piknikan ir kartu su mumis smagiai pasilinksmiti. Piknike bus visokių pasibojimų ir šokių. Kiekvienas atlankęs bus pilnai viskuo užgandintas. Vaznuokite skersgatvėmis ar Archer ave. karais iki Wester ave. ir tada Western ave. iki daržų; arba 51-mos karais iki Western ave. ir tada pa-eikite porą blokų į pietus.

Kviečia Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Jono Klia-ninskio; pusantų metų kaip ap-leido Racine ir nuo to laiko apie jį nieko nežinau. Meldžiu duoti man žinį adresu: Antanas Klaninskis, 1501 Junction ave., Racine, Wis.

Pajieškau savo tėvą Dominyko Go-tauto, Kalvių sodos, Krazių parap., Iaseinų pav.; apie 7 metai atgal gyveno Toledo, O., vidutinio ūgio, apie 50 metų senumo. Aš, jo sūnus, jau 10 metų kaip atvykau Ameri-kon, norėčiau pasimatyti. Jis pats, ar kas iš viengėnių, malonėkite pra-nešti adresu: Jonas Gotautas, 670 W. 18 str., Chicago, Ill.

Pajieškau Juozas Jokubaities, Strunų sodžiaus, Zagarės parap., Prano Petrošiuo, Livekonų sod., ir Antano Brazaičio, Šaukotų miest., visi Saulių pav., Kauno gub. Malo-nekti atsiliepti adresu: Juozas Klaustauskas, 493 — 10th ave., New York, N. Y.

Pajieškau savo sesers Bronislavos Marenkaitės, Kauno gub., Saulių pav., Papilės parap., Jonaičių sod., Seniaus gyveno Troy, N. Y. Meldžiu atsiiaukti: Johana Sesnauskienė, 112 Morris st., Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo tikro brolio Rapolo Naimavičiaus, Kauno gub., Ukmer-gės pavietos, Deltuvos parap., Ru-riskių sod. Pirmiau gyveno Bostone. Meldžiu atsiiaukti adresu: Justinas Naimavičius, 323 E. Main st., Ottumwa, Iowa.

Pajieškau savo draugo Antano Vingo, Kauno gub., Saulių pav., Kursėnų parapijos; 13 metų kaip Amerikoje; 10 metų atgal gyveno Brighton, Mass. Meldžiu duoti žinį adresu: Fr. Mankus, 1309 E. Crystal ave., Kansas City, Mo.

Pajieškau Jono Zilanausko, Krake-navos parapijos, Miskinių Baibokų so-džiaus, Panevėžio pav., Kauno gub.; antri metai kaip Amerikoje ir pri-gulėjo tautiškon draugystėn. "Palai-mintos Lietuvos". Yra svarbus rei-kalas, tegul jis pats, ar kas kitas, duoda žinį: A. C. Palionis, 2860 W. 22nd st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Antano Jukšto, Paeina ir Kauno gub., Uk-mergės pav., Šetos val., Laukagalių kaimo; 13 metų kaip Amerikoje. Pa-siausiai gyveno prie brolio, Alder-sono (ar Anderson, tikrai nežinau). Broliui Mykolui mirus nežinia kur prašalinio ir tėval, gyvenanti Lie-tuvoj, labai norėtų žinoti, ar jis dar gyvas, ar mires. Jei kas žinotų, kur jis yra, melsiu, kad praneštų žemiau padėtu adresu, už ką gaus 5 rublius dovanų: Antanas Jukštas, kalimas Aukštadvaris, paeina ir Kauno gub., Panevėžio gub. Kauno, Lietuva, ROSIJA.

Pajieškau savo pusbrolių Petro ir Jono, paeina ir Kauno gub., Panevėžio pav., Ramigalos parap., Janonių sod. Turu svarbų reikalą, jis pats ar kas kitas teikisite duoti žinį adresu: Antanas Vertelka, 3825 S. Kedzie ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo tikro brolio Vincen-to Brazo, Kauno gub., Saulių pav., ir parap., Leptišų sodos; 3 metai atgal gyveno Olesby, Ill. Kas duos tikrą žinį apie jį, tas gaus dovanų 5 do-larius. Mano adresas: Chas. Brazas, P. O. Box 368, Westville, Ill.

Pajieškau savo vyro Jono Garolio, kuris mato Redikų traukė, metai atgal. Jis paeina ir Kauno gub., Saulių pav., Vieksnių parap., Zibikių kaimo; 7 metai kaip Amerikoje, plaukų tamsių, biskų sulinkęs, nemoka nė rašyti nė skaityti. Meldžiu kad praneštumėt man, kur jis gyvena: Ona Garulienė, 877 Cambridge st., E. Cambridge, Mass.

Reikalavimai.

Reikalaujama kalėj, kiemo darbi-ninkų ir kirpėjų prie senų geležų darbo. Lanski, 22nd & Jefferson st.

Reikalaujama 100 angliakasių, taip-jau 400 darbininkų, su sėimynomis ir pavienų, į geležinį ir plieno fa-brikus Alabamos valstijon; kelionė gelžkelio iš Chicagos įskalo apmo-kama. 200 darbininkų į Michigan ir Wisconsin girias; farmų darbininkų Chicagos aplinkėn su mokesčia \$1.75 ligi \$2.00 dienai. Tuoju žmogui, į visokias kitas tarnystas. Ateikite tuojau arba rašykite, indėdami 2c. markę atsakymui. Lietuviškas agen-tas. Adresas: Chicago Employment Bureau, 363 West Madison st., Chi-cago, Ill.

Reikalaujama pardavėjas, gerai su-sipažinęs su salnų dalyais. Turi mokėti anglų kalbą. Pastovi vieta geram žmogui. Mokama alga ir ko-misija. Kreipkitės: 3845 State st.

BAISI REVOLIUCIJA.

